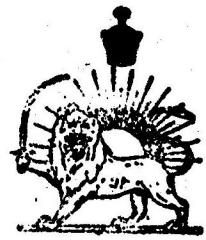

بهای اشتراك
 ناست اول ، مذاكرات مجلسين (سالانه ۳۰۰ ريال)
 ناست دوم ، (آگهی ها) ۶۰۰
 شماره كامل ۸۰۰

محل اداره
 مجلس شورای ملی
 شماره تلفن : ۲۰۴۴۸ و ۲۸۸۹۶ و ۲۸۸۹۰ و ۲۸۸۹۶
 روزنامه یومیه

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - سورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۱۸۶۰ - شنبه ۱۷ تیرماه ۱۳۳۰ - سال هفتم

شماره مسلسل ۱۶۳
 دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۶۳

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز شنبه ۱۱ تیرماه ۱۳۳۰
 فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
 - ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: امامی اهری - اسلامی - کهید
 - ۳ - بقیه مذاکره در گزارش کمیسیون راه راجع بیرنامه راه سازی و ارجاع آن بکمیسیون
 - ۴ - تصویب سه فوریت و مذاکره در اصل طرح قانونی راجع برسدگی باوراق شرکت سابق نفت
 - ۵ - بیانات آقای شوشتري بعنوان ماده ۹۰ آئين نامه
 - ۶ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس ساعت نه و چهل و پنج دقیقه صبح بریاست آقای نورالدین امامی (نایب رئیس) تشکیل گردید

(۱- تصویب صورت مجلس)

نایب رئیس - صورت غائبین جلسه پیش قرائت می شود (شرح زیر قرائت شد)
 غائبین با اجازه آقایان : شکرائی ، صفوی ، یالیزی ، اورنگ ، آصف ، بوداغبان اردلان ، قلامرضا فولادوند ، شهاب خسروانی ، فتحعلی افشار ، امیر قاسم فولادوند ، محسن طاهری ، دکتر راجعی ، محمد ذوالفقاری ، اللهیار صالح ، دکتر شایگان ، حسین مکی غائبین بی اجازه - آقایان : خاکباز - سعودی - دکتر مصباح زاده ، قهرمان خسرو قشقائی ، ابوالفضل تولیت ، ابتهاج رضا آشتیانی زاده ، حادقی ، رضوی ، محمد

هراتی ، افشار صادقی ، طباطبائی ، جواد سعودی دیر آمدگان با اجازه آقایان ، صاحب جمع دو ساعت ، هرب شیانی یک ساعت و نیم ، دکتر کیان یک ساعت و نیم ، منصور دو ساعت ، دکتر بقائی یک ساعت ، دکتر ممظی یک ساعت
 دیر آمدگان بی اجازه آقایان : حسن اکبر دو ساعت ، سلطانی ۴۵ دقیقه ، عزیز - زنکه ، ۳۰ دقیقه ، دولت آبادی ۳۰ دقیقه
نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه اعتراضی هست ؟ آقای کشاورز صدر فرمائید
کشاورز صدر - يك اشتباهات

قلمی در اینجا شده بنده یادداشت کرده ام اجازه میفرمائید که بدم اصلاح بشود یکی دیگر اینکه می خواستم نظر مقام ریاست را جلب بکنم باینکه دیوان محاسبات اسامی اعضایش را برای انتخاب فرستاده اند و مدتش قریب بانقضاء است و ممکن است اگر اعضایش انتخاب نشود دیوان محاسبات تعطیل بشود کاری هم ندارد يك رای لازم دارد يك رای بگیرد راجع باین امر که زودتر تمام بشود (صفائی) - حالا هم که کار میکند نتیجه اش منفی است و نتیجه مثبتی گرفته نمی شود)
نایب رئیس - اگر اصلاحاتی که هست چایی است بدهید تند نویسی اصلاح می شود
کشاورز صدر - اصلاحاتی که عرض کردم جزئی است اگر اجازه میفرمائید بدم اصلاح کنند
نایب رئیس - بسیار خوب آقای قبادیان

قبادیان - بنده در جلسه قبل استدعا کردم که در جلسه امروز اجازه بدهند که بنده قبل از دستور مطلبی بر عرض برسانم آقای رئیس هم وعده فرمودند استدعا می کنم که اجازه فرمائید بنده هم عرضم را بر عرض برسانم
نایب رئیس - برای مذاکره قبل از دستور توجه دارید که تابلویی دارد و آقایان هم قبلا باید اسم بنویسند (قبادیان) - بنده هم اجازه خواستم) و هر روز هم بیشتر از سه نفر نمی شود نطق قبل از دستور کرد. و اگر هم اختصاصی باشد باید با رای اکثریت مجلس شورای ملی باشد.

آقا هم باید بگوروز اسم نویسی فرمائید و مثل سایر آقایان بگوروز قبل از دستور تشریف بیاورید مطالبات را فرمائید آقای دکتر طباطبائی - در بیانات بنده چند اشتباه است که بنده اصلاح کرده ام و میباید بنده نویسی فقط يك جمله را تذکر می ده راجع بهیستی که برای مبارزه باسل باختر سازمان بهداشت جهانی می آیند ۲۰ نفر نه ۱۰ نفر و همین چندروزه وارد میشود در راه هستند اینجا نوشته شده ۱۰ نفر **نایب رئیس** - اصلاح میشود در نظری بصورت جلسه نیست (گفته شد بخیر) سورت مجلس جلسه قبل تصویب شد (۴- بیانات قبل از دستور آقایان : امامی اهری - اسلامی - کهید) **نایب رئیس** - با اجازه آقایان نطقه قبل از دستور شروع میشود آقای امامی اهری - با ارزش فوق العاده که باوقات گرانهای مجلس شورای ملی قائم و واحد اکثر احترامی که به آقایان نمایندگان محترم مجلس می گفته حتی الامکان از اشغال اوقات گرانهای مجلس خودداری کرده و فرصت را بسایر آقایان که بفضل و کمال شان ایمان دارم بخواهیم بکنند ولی حالا وصول تلگرافات متعدد از طرف طبقات مختلف اهر - ارسباران یعنی آخر نقطه مرز ایران مینی بر ابراز اصلاحات میهن پرستانه و تثار جان و مال در راه ملی شدن صنعت نفت یعنی بلند شدن صدای این مردم ساکنین مرز بگوروز هم میهن خود که در مواقع مختلف رنجهای فراوان دیده و از لحاظ موقعیتی که دارند و از نظر

این مذاکرات مشروح صد و شصت و سومین جلسه از دوره شانزدهم قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

مبتلا به بودن به آن معنی وطن و وطن پرستی را خوب درک میکنند مرا تحت تأثیر احساسات شدید میهن پرستانه هم میهنان قرار داد و من نسبت به آن احساسات پاک و بی آلاش و برای امتثال امر فراموشی و انکار که همگی نمایندگان آذربایجانند در مقام تصدیق بر آمدن تا توضیحی در اطراف موضوعات جاری به هم شایه از آهائی که هنوز دچار خوابهای پریشان و با تمییرات آن هستند رفع سوء تفاهم شود گو که با آرزوی بی سابقه ای که مجلس شورای ملی و ستاد تواتر آن دولت دکتر مصدق داده و با احساسات پاک و بی آلاشی که از طرف قاطبه ملت ایران ابراز شده و میشود اصولاً نباید برای هیچکس جای کوچکترین شبهه و تردیدی بماند چند روز پیش آقای وزیر خارجه کابینه کارگری انگلستان در مجلس هوم ضمن نقلی که ایراد کرد اعلام داشت که یک روزنامه انگلیسی دستور حرکت به آبادان داده شده و یک کشتی های نفتکش هم دستور بازگشت داده شد چند روز قبل از آن هم طبق خبر مندرج در روزنامه دهلی - نیوز چاپ واشنگتن یکی از نمایندگان پارلمان انگلستان خواب خوش استعماری دیده و پیشنهاد تقسیم ایران را بین انگلیس و اتحاد جماهیر شوروی نمودند (چند نفر از نمایندگان - غلط کرد) که طبق توضیحات روزنامهجات این پیشنهاد با کف زدن عده از نمایندگان محافظه کار استقبال شد نشین این قبیل اخبار و مشامه طرز رفتار همال شرکت نفت سابق انگلیس انسان را متعجب می سازد که چگونه حکومت سوسیالیستی انگلیس روزی خارج آن حاضر میشود از منافع یک شرکت جابر استعماری تا این پایه دفاع و حمایت نماید (صحیح است) چگونه این آقایان نمیخواهند بفهمند که کار را بجائی رسانیده اند و بطوری برابرانی نجیب و بردبار که از تمام مظاهر حیات او صبر و بردباری آشکار است عرصه راتنگ کرده اند که دیگر از ادامه این زندگی سر تا پا بدبختی و ذلت خسته شده فقط یک هدف را تعقیب می کنند و آنهم خلاصی خود از دست شرکت سابق نفت انگلیس است که تاکنون فیر از تأمین منافع خود و تحصیل رنج بر ایرانیان همدنی نداشته است.

این آقایان گویا دنیائی را که اکنون در آن زندگی می کنند نمی شناسند و از بیداری عالم شرق و مخصوصاً از نهضت عالم اسلامی بی اطلاع هستند و نمی توانند بین زمان امروز و مقتضیات آن با همد ملکه و بیکتوریا فرقی بگذارند آرزوهای خود را با دلاهای انگلستان از چندین سطر تجاوز می کرد در صورتی که امروز پرچم استقلال بر فراز مالک یا کستان و هندوستان در اهتزاز است اگر این آقایان احساسات بی آلاش آن شیر زن ایرانی را که خون خود و سه فرزندش را با شجاعت آمیخته بسا برای فداکاری پیشگاه ملت هدیه می نماید یا گذشت آن زن بیچاره دیگر را که با مختصر اندوخته حاصل زندگی سر تا پا رنج و محنت خود پرچم نفت ملی ایران را خریداری و بر سر در یکی از مؤسسات کتیانی سابق نفت بر افراشته میسازد بالاخره اگر فداکاری تمام مردم این مملکت را از زن و مرد و خرد و کلان که هست و نیست خود را در طبق اخلاص گذاشته برای موفقیت دولت هر ضه میدارد مورد بررسی دقیق فرامیگرداند این همه دچار اشتباه نمی شدند و در مجلس هومشان یکی از بزرگترین رجال روحانی ما اهانت روا نیداشتند و یا سخنگوی رادبو لندن حکومت دکتر مصدق را بیاد ناسزا نمی گرفت و اطمینان بیدامی کردند که دکتر مصدق کاری نکرده جز اینکه خواسته ملت را تمخض داده و در مقام اجرای آن بر آمده است (صحیح است) و امروز هر کس مصدر کار شود چاره ندارد که یاد کتر مصدق شود و با انتظار قهر و غضب ملت بنشیند اگر اولیای امور انگلستان در تشخیص حقیقت این قیام و نهضت ملی اندک دقتی می کردند در می یافتند که این نهضت منتسب باشمار و احزاب و دستجات خاصی نبوده بلکه یک نهضت ملی است برای کسبختن زنجیرهای اسارت و ذلت و بدبختی و تیره روزی که ملت که منبع آن غیر از خواسته ملت و معرکه آن غیر از احساسات یک ملی چیز دیگری نیست خوشبختانه در این راه خطیر که ایران قدم برداشته تنها نبوده بلکه از طرف چهار صد میلیون مسلمانان جهان پشتیبانی می شود - اگر مساندین با مشاهده احساسات پاک ملی تاریخ حیات سی قرن این ملت را ورق میزدند که هر صفت از آن ملو از فدا کاری ها و گذشتها و اخلاص مردم در راه استقلال و عظمت کشور خود می باشد و از تجربیات گذشته خود یاری می خواستند و در نظر می آوردند که نهضت های ملی را نمی شود با ناو جنگی و یوزور از بین برد چنانکه در هندوستان و پاکستان هم این امر میسر شده پیشوایان سیاسی آن مملکت بارها زندانی شده و رنجها دیده اند اما دولت انگلستان

بلاخره ناچار شد که تسلیم تمایلات مردم بشود در این مورد هم اگر با آمل مردم با احساسات مردم راه مخالفت پیش گیرد جز ندامت و پشیمانی سودی نخواهد برد و من مانند خاورشناس انگلستان که مقایسه کرده و بجز خود فرق دریای خجالت و شرساری شده در مقام مقایسه بر نمی آیم فقط ضمن تقدیم تشکر به آن خاورشناس مشهور انگلیسی یک جمله از گفته های پر مغز ایشانرا به آهائی که دائماً در مقام تهدید و ارهاب ما بر می آید و یا پیشنهاد تقسیم ایران را می نمایند تذکر می شوم که گذشت آن دوره ای که میگفتند همه چیز برای ما و هیچ چیز برای دیگران (صحیح است) امیدوارم اولیای امور انگلستان مخالفت با آمل یک ملت را پیش از این جایز ندانسته و دوستی ایران و جاب قلوب ایرانیان را بر حمایت از منافع یک شرکت سودپرست استعماری ترجیح دهند مهندا اگر در مقابل درخواست های حقه ملت ایران برای اسکان نفس اماره و رفع عطش خود بخون ملت نجیب و صلح دوست ایرانی که با هیچکس سر چنگ ندارد احتیاج داشته باشد جوانان ما حاضرند که خون پاک خود را در راه استقلال و عظمت کشور خود تثار نمایند بخصوص که صفات تنگین و لکه های تاریخ زمانهای اخیر که یکی از آنها شهر یور شوم ۲۰ دولت انگلستان هم در پیش آمدن آن جریان بی تأثیر نبوده است باید با خون ایرانی شستو و تطهیر شود اما باید دنیا بداند که این خون بسیار ایران نخواهد بود بلکه برای دنیا نیز بسی گران تمام خواهد شد این جا لازمست تذکر داده شود که شکوه ما از مظالم شرکت سابق نفت و ایراد و اعتراض ما بروش مأمورین انگلستان موجب این نباشد که از ابراز حس احترام و تعظیم و تکریم نسبت به ملت آزاد بخواه و دموکرات منشی انگلستان خودداری کنیم ملت ایران هرگز محبت های صادقانه و خدمات گرانتهای رجال و نویسندگان و علماء انگلستان را که در بدترین مواقع نسبت بسا ابراز داشته اند فراموش نکرده و هیچکس هم اجازه نمی دهد که نسبت به ملت نجیب و شریف انگلستان جزئی "هائتی روا داشته و موجبات کدورت خاطر ملت جلیل القدر انگلستان را فراهم آوردیم (حائری زاده - ملت خوبی است برای خودش است نه برای دیگران) بنده منظورم این است جناب آقای حائری زاده شما اگر به روش دولت انگلیس ایرادی دارید به ملت انگلیس کاری نداریم (حائری زاده - ما طرف نیستیم با آنها

خواست ملت را تشخیص داده و برای بر آوردن آن جان بکف گذاشته و فداکاری کرده اند و در نتیجه دنیا را بتحصین و احباب و عالم شرق بخصوص مالک اسلامی را بحیات و پشتیبانی خود را داشته اند مملکت در مقابل آنچه فداکاری و جان بسیاری ملت تا موقعیکه بیکر هفت اصلاحات اساسی دست زده و امنیت و عدالت اجتماعی یعنی خوراک و پوشاک مسکن و بهداشت و فرهنگ و کار را برای همه افراد ملت تأمین و برقرار ساخته اند و اساس تشکیلات مملکتی را روی یک اسلوب صحیح برقرار نکرده اند که صوم افراد ملت از نتایج زحمات خود برخوردار شده بتوانند با آسایش زندگی کنند وظیفه خود را انجام ندهند امیدوارم در این باب دولت و مجلس با تشریک مسامی یکدیگر و با استفاده از این احساسات صومی که آماده و موافق برای هر گونه اصلاحات ملی و مملکتی است قدمهای مؤثری بر داشته و ملت را از این گرداب مذلت نجات بدهند و چون بیگانگان همیشه از راه فشار مالی و اقتصادی دولتهای ما را در مضیقه گذاشته و مجبور به تسلیم نظریات خود نموده می نمایند و اوضاع و احوال گذشته تاکنون با ثابت کرده که هیچ بیگانه قریب آلی الله حاضر بکفک با نشده و نمی شود چنانکه متفقین ککهای گرانهای ما را نه تنها بی ارج و بی اجر گذاشتند بلکه هر یک بنحویدی پادش دادند لذا پیشنهاد میکنم که مغارج دولت بعد اقل ممکنه تقلیل داده شود و درخواست قرضه داخلی از ملت بشود.

اطمینان دارم مردم فداکار و میهن پرست با درک اهمیت و موفقیت و لزوم از خود گذشتگی جواب کاملاً مساعد باین درخواست خواهد داد در خانه از ملت با عظمت هندوستان و همچنین از ملل عظیم الشان مسلمانان یا کستان و افغانستان و سایر ملل دیگر که در این گیرودار مبارزه جانی بیکدیگر ایران سدا می خود را بلند کرده اند صمیمانه بنام ملت ایران سیاستگذاری می کنم و مطمئن هستم که آقایان هم مراتب معروضه را تأیید می نمایند

نایب رئیس - آقای امامی وقت شاتمام شد

امامی - اجازه بفرمائید بقیه را عرضم مختصر است بنده از آقای کهبه دقیقه وقت گرفته ام

نایب رئیس - آنکه عدلی نیست ولی اگر یکی دو دقیقه تمام می شود به فرمائید

امامی اهری - در خانه موقع را منتهم شرده لازم می دانم از جناب آقای وزیر فرهنگ در مورد توجه بخصوص ایشان نسبت بانجام مستعدیات دانشگاه تبریز که مورد موافقت دانشگاه پزشکی نیز قرار گرفته و فرار شده که دانشجویان کلاس چهارم دانشگاه پزشکی تبریز در تهران در مدت تعطیل مشغول تحصیل شوند از صمیم قلب سیاستگذاری کنم ضمناً تلگرافی است که از تبریز در مورد ملی شدن نفت مبنی بر تبریک و آماده بودن برای هر گونه فداکاری و جانپنازی در راه میهن است توسط جناب آقای کتبه نماینده معترم مغایره شده و از مدار یک مشکین شهر هم توسط جناب آقای حکیمی تلگرافی در همین موضوع رسیده که هیئت تقدیم ریاست مینمایم البته تلگرافات زیاد دیگری هم از اربابان رسیده که مستقیماً برای دولت میفرستم

آقای ناظرزاده نماینده معترم کرمان درخواست کرده اند این چهار خط را هم با اجازه آقایان از طرف ایشان اینجا بخوانم بطوریکه آقایان نمایندگان معترم اطلاع دارند چند روز قبل یک هواپیمای امریکائی که برای مبارزه با ملخ بسیرجان اهرام شده بود متأسفانه سقوط کرده و هواپیمای آن سوخته است

لازم می دانم کمال تأسف و تاسف مردم سیرجان و استان هشتم را از این پیش آمد جز آنکیز باستحضار مجلس شورای ملی رسانیده و مراتب تسلیت را بخوانم خلیان امریکائی هواپیمای مزبور که در حین انجام وظیفه بوضع تانر آوری جان سپرده است تقدیم نمایم (صحیح است)

نایب رئیس - آقای اسلامی بفرمائید

اسلامی - بنده بعد از تصویب قانون ملی شدن صنعت نفت تاکنون در اطراف نفت صحبتی نکرده بودم و تصمیم داد در خانه از ملت با عظمت هندوستان و همچنین از ملل عظیم الشان مسلمانان یا کستان و افغانستان و سایر ملل دیگر که در این گیرودار مبارزه جانی بیکدیگر ایران سدا می خود را بلند کرده اند صمیمانه بنام ملت ایران سیاستگذاری می کنم و مطمئن هستم که آقایان هم مراتب معروضه را تأیید می نمایند

نایب رئیس - آقای امامی وقت شاتمام شد

امامی - اجازه بفرمائید بقیه را عرضم مختصر است بنده از آقای کهبه دقیقه وقت گرفته ام

نایب رئیس - آنکه عدلی نیست ولی اگر یکی دو دقیقه تمام می شود به فرمائید

امامی اهری - در خانه موقع را منتهم شرده لازم می دانم از جناب آقای وزیر فرهنگ در مورد توجه بخصوص ایشان نسبت بانجام مستعدیات دانشگاه تبریز که مورد موافقت دانشگاه پزشکی نیز قرار گرفته و فرار شده که دانشجویان کلاس چهارم دانشگاه پزشکی تبریز در تهران در مدت تعطیل مشغول تحصیل شوند از صمیم قلب سیاستگذاری کنم ضمناً تلگرافی است که از تبریز در مورد ملی شدن نفت مبنی بر تبریک و آماده بودن برای هر گونه فداکاری و جانپنازی در راه میهن است توسط جناب آقای کتبه نماینده معترم مغایره شده و از مدار یک مشکین شهر هم توسط جناب آقای حکیمی تلگرافی در همین موضوع رسیده که هیئت تقدیم ریاست مینمایم البته تلگرافات زیاد دیگری هم از اربابان رسیده که مستقیماً برای دولت میفرستم

یک اعتراضاتی شده بود و بعضی از جزایر هم اصلاً اعتراضات شدید و قله فرسائی حسابی کرده بودند ولی یک اصل صحیح و یکی از اصول مسلم حقوق بین المللی صومی که مورد قبول تمام دول دنیا است و از طرف دولت انگلستان زیر پا گذاشته شده در این مورد هیچ اشاره ای نشده بود گرچه همه مردم تصدیق دارند و شاید اکثر از دول خارج مطلع شده اند و متوجه شده اند که امروز روزی نیست که ملت ایران از آمدن چند اختی جنگی یا از هزیمت آقای سفیر انگلستان بشیراز پس از صرف جای و از آنجا سوار ضمن کشتی و مانور دادن بترسد اگر آقایان در نظر داشته باشند یا اگر خواننده باشند دو سه وهله که در ایران یک افکار و اوضاعی بدین منوال پیش آمده بود همیشه سفرای وقت رفتند در جنوب دو سه ساعتی مانده اند بعد کشتی جنگی آمده بود سوار کشتی جنگی شده بودند در آنجا مانوری داده داده بودند

نایب رئیس - تأمل بفرمائید اکثریت نیست (پس از لحظه ای اکثریت شد - بفرمائید)

اسلامی - اگر آقایان بخاطر داشته باشند یا اگر خواننده باشند دو سه وهله در ایران یک همچو افکاری بر علیه حرکت نفت یا منافع بریتانیای کبیر پیدا شد و هر دفعه که چنین پیش آمد هائی شد اگر آقایان بخاطر داشته باشند همان نقشه و همان برنامه در سه چهار ماه پیش هم همینطور اجرا شد و سفیر انگلستان تشریف بردند در شیراز بعد در جنوب سوار کشتی جنگی شدند در آنجا یک کشتی زنده بعد دوباره برگشتند به تهران غایب آقایان بخاطر تان باشد دو سه ماه قبل این مسئله اتفاق افتاد البته امروز از آنروز ها نیست که ملت ایران از این چیزها و از این مانور ها بزانو در بیاید این راه همه فهمیده اند ولی نکته ای که لازم است اینجا تذکر داده شود این است که همانطوریکه آقای امامی امری فرمودند انگلستان یعنی ملت انگلستان که نمونه و سرمشق آزادی است برای خودش در اینصورت نایستی حقوق بین المللی و مسائل اصولی خودش در کنفرانسها همیشه برای آنها پیراهن پاره میکرد امروز زیر پا بگذارد و البته این کشتی های جنگی که در آبهای جنوب ایران و طبق اصول و قواعد بین المللی اصلاً برخلاف همه چیز بوده است برای اینکه در کنفرانس که در ۱۴ مارس ۱۹۴۰ در لاهه تشکیل شده بود یک مقرراتی برای کشتی وانی قائل شده بودند که بنده اینجا دو سه جمله اش را عرض می کنم اولاً با آزاد سفاین در دریا ها نباید لطمه وارد یابد ثانیاً دولت صاحب ساحل در قسمتی از آب های ساحلی خود دارای حق حکمرانی باشد انجمنی هم که برای حقوق بین المللی در فرانسه در سال ۱۸۹۴ تشکیل شد یک وسعت دریائی برای دول ذیل شده البته قبل از این کنفرانس هر جا که تیررس تویهای دور زن بود آنجا منتهی الی آبهای ساحلی دولتها بود ولی چون اکتشافات جدید و سرعت سیر کلوله ها این کار هم نمیشد مآخذ واقع شود در همان کنفرانس قرار گذاشتند که در موقع جنگ و در موقع صلح وسعت آبهای ساحلی طبق قرارداد هائی معلوم بشود و در کنفرانس مزبور وسعت آب ساحلی را برای دولتی در موقع صلح تقریباً ۶ میل ببری که هر جزر و مد آب و در موقع جنگ هم ۹ میل ببری که هر میلی ۱۸۰۲ متر است تعیین کرده بودند البته تا آن نقطه منتهی الی جزر و مد آب و در موقع جنگ هم ۹ میل ببری که هر میلی ۱۸۰۲ متر است تعیین کرده بودند همین مقررات هم در کنفرانس وینه و در مساعده و رسای هم برای رودخانه های بین المللی و رودخانه های ملی تعیین شده بود و ما با دولت عراق در اجماع بنط العرب یک چنین قراردادی داریم بنابراین بنده اصول صلیبی که دولت انگلستان زیر پا گذاشت این جا عرض می کنم و بدینا اطلاع می کنم و باشد بدترین وجهی علیه انگلستان اعتراض می کنم چنانچه ما هم یک قانون داریم در تیرماه ۱۳۱۴ گوست آبهای ساحلی ما ۶ میل تعیین شده بود بنابراین بنده این احوالی را که در روزنامه ها می خوانم که کشتی های جنگی در ۲۰ قسمی آبهای سواحل ایران هستند خیلی موجب تأسف می دانم و حال آنکه دولت انگلستان که خود را سر زمین آزادی و جبهه آزادی می داند باید بداند که امروز دنیا مراقب این جریان هست و این تعدیات را می بیند و من متأسفم که چرا دولت ایران باین موضوع شدیداً اعتراض نکرده اند این قواعد و این مقررات باید مطالعه بشود و از روی آن باید شدیداً نسبت باین عمل اعتراض نمود یک نکته ای را که لازم میدانم در دنباله همین موضوع توضیحاً بیان کنم این است که در یکسال قبل بود گویا صحبتی از مذاکره مجددی راجع به هد نامه سد آباد شد (در این موقع آقای وزیر امور خارجه هم وارد جلسه شدند) خوب شد آقای وزیر امور خارجه هم تشریف آوردند بنده شدیداً در اینجا راجع باین زمره ها صحبت هاب کمال سعی از روی مقررات و دلایل مستندات اعتراض کرده بودم برای اینکه ما از این قراردادها و عهدنامه ها هیچوقت منفع نمیبریم فقط منافع دولت بریتانیای کبیر را تأمین

می کند و چنانچه دروازه شهریور کاجنبی
ها پناهجوی کردند نه عراق نه ترکیه نه
افغانستان هیچکدام با کمکی نکردند بلکه
قشون خارجی همدان از عراق سبل آسا
بطرف ایران سران بر بود از آن هم متأسفانه
بنده پریش در اخبار خواندم که دولت
عراق سفیر مادی بنده داد گفت بود که استادیان
فرزادای که بین دولت عراق و انگلستان
است کرده بود اگر این مطلب صحیح است
ما هم با دولت عراق قرارداد داریم ما هم
بشما العرب قراردادها می داریم که بهره آن
باید با مناصف قسمت شود و بهیچوجه من
الوجه چند سال است دولت عراق اینکار
رانی کند بملاوه وقتی که این مقررات اجرا
نشود دولت عراق هیچگونه حق در آبهای
شما العرب نخواهد داشت و اصلاً باید
مطابق مقررات بین المللی مسدود بشود
آن راه ها تا چه رسد باین که
اجازه دهد که دولت خارجی کشتی بیورد
و ایران را تهدید بکنند در ایامی که بنده
در عراق بود آنچه که دیدم و آن جریان
را مشاهده میکردم یک چنین روزهای سیاهی
برای دولت عراق هم خواهد بود (کشاورز
صدر- اینها حرکات مذبحخانه انگلستان
است) من از اینجا بملت رشید عراق که
میدانم بهیچوجه من الوجود در این کارها
دستی ندارد متذکر میشوم و همچنین آن
نمایندگان رشید و شجاعی که من خود با
آنها تماس گرفتم از اینجا خطاب میکنند
که بملوت خودشان تذکر بدهند که شاید
باین اعمال اعتراض بکنند برای اینکه
روزی همین اوضاع در آنجا پیدا خواهد شد
(صحیح است) یک مطلب دیگری که اینجا
لازم میدانم عرض برسانم راجع باین اسناد
و مدارکی است که گفته اند در بعضی از
شعبات شرکت نفت پیدا شده (ارباب -
شرکت سابق نفت) بله حالا در الفاظ زیاد
بعث نکند باین اسناد و مدارک آنچه که
آقای معاون نخست وزیر اینجا تأیید کردند
معلوم می شود صحت دارد و یک چیز هائی
هست بنده از نظراینگه یک نماینده مجلس
هستم استدعا میکنم که این اوراق و اسناد
را جمع آوری بکنید برای اینکه بدین
ثابت بشود که شرکت نفت مدعی است
که در کار ایران در امور سیاسی دخالت
ندارد این مستندات جمع آوری بشود تا
یک روزی بدین اوراق و اسناد عملیات شرکت
در معرض افکار عمومی گذاشته شود (صحیح
است) و یک خواهش دیگری که دارم این
است که ترتیبی بدهید که بعضی صحبتها
و حرفهای بیاید با دادستان کرد یا کیسیون
دادگستری آنها را مطالعه بکنند که دیگر
این حرفها گفته نشود و دولت ایران با
کمال شجاعت و شهامت اشخاصی که واقفاً
بسلطنت خیانت کرده اند صراحتاً اینجا
بیان بکنند تا دیگر سر مشقی برای آیندگان

بشود یک مطلب دیگری که بنده اینجا
تذکرش را لازم میدانم گرچه وقت آن
گذشت این بود ابراری دارم بدولت راجع
بموضوع عدم صلاحیت دیوان دادگاه لاهه
و این جواب دولت بنظر بنده خیلی مست
بود می بایستی یک جواب خیلی محکمتر
و قوی تر داده باشد آقای وزیر امور خارجه
جواب شما خوب بود ولی بنده اگر بودم
خیلی شدیدتر و قویتر از این جواب می
می دادم بنده بر ارض خانه میدهم جناب
آقای دکتر رجایی یادداشتی اینجا مرحمت
فرموده اند که بنده از طرف ایشان مطالب
آن را عرض میکنم ایشان مرقوم فرموده
اند که طبق اطلاعی که از روز نامه ها
بدست آورده بودند چند جلسه قبل اینجا
بیان داشته اند که آقای امیرعلانی هفت تیر
کشیده بود برای کسی بعد خود آقای
امیر علانی این مطلب را تکذیب کردند
آقای دکتر رجایی می نویسند بخود ایشان
هم ثابت شده که این موضوع دروغ بوده
از این حیث خیلی خوشوقت و مسرور شده
اند که از طرف دوست عزیز ایشان یک
چنین روشی دیده نشده بود و خیلی از این
موضوع اظهار امتنان و مسرت کرده اند
جناب آقای کشاورز صدر هم یاد داشتی
مرحمت فرموده اند که بنده از آقای
پروفسور پوپ تشکر میکنم پروفسور پوپ
یک مقاله ای نوشته بود در روزنامه تایمز
که آقای دکتر شفق ترجمه کرده بودند
و ما واقف از آن قسمت از ملت نجیب امریکا
که واقف همیشه پشتیبان ما هستند و از
استیقای حقوق ملت ایران دفاع میکنند
صمیمانه تشکر میکنم
لایحه رقمی - آقای کهید بفرمائید
که بعد در این چندروزه تحریکات و جریاناتی
به منظور جلوگیری از اجراء قانون ملی
شدن صنعت نفت انجام و با دوشرف انجام
است که موجب کمال تعجب و تأسف است
و هیچ انتظار و تصور نبرفت که دولت کار-
گری انگلستان با ملت و دولت بی آزار
ایران که فقط و فقط حقوق مسلم خود را
می خواهد اینطور عمل نماید. شنیده میشود
دو روز ناو انگلیسی در نزدیک آب های
ساحلی ایران لشکر انداخته گفته می شود
تحریراتی در جریان است که متعصمین
خارجی (با آنکه دولت با کمال حسن نیت از
آنها نهایت تشویق و دلجوئی را نموده)
بنظور وقته در امور نفت تصمیم با استفاده
نموده اند شایع است در حدود ۵۰ میلیون
لیره قابل تبدیل بدلاز امانت بانک ملی
ایران در لندن از طرف دولت انگلوس
بلو که شده است. هم چنین مرضی بر خلاف
اصول و قوانین بین المللی از طرف دولت
انگلستان (در صورتی که ما بهیچوجه با
دولت انگلستان نه طرفیت و نه قرار داد
نقطی داریم) بدیوان دادگستری لاهه تقدیم

کرویده است و تبلیغاتی بر علیه ایران می
شود. اینجانب بنام یک نفر نماینده مجلس
یومی مجلس و ملت و دولت حاکم گری
انگلیس فرستاده و اجازه می خواهم گله
دوستانه بنمایم و بگویم شما که متعصمین
۷۰۰ سال که با اصول آزادی بخورگرفته و
در لویای حریت و آزادی بسر می برید و شما
که خود را مشعل دار دمکراسی جهان معرفی
می کنید و شما که مدعی هستید حامی ملل
ضعیف بوده و پشتیبان حقوق بشر می باشید
شما که می گوئید با افکار عمومی و قانون
بانظر احترام می نگرید و حتی شهرت دارد
که بر علیه برده فروشی قیام کرده اید و شما
که بکرات اظهار عقیده کرده اید که باید
نوع بشر از حیث خوراک و پوشاک مسکن
آزادی در رفاه باشد و بقول خودتان بر علیه
دیکتاتوری و قلداری و زور گویی جنک
کرده اید و از بقل جان و مال خودداری
نکرده اید چه طور راضی می خرید و از یک
شرکت زورگو و حساب ساز که با حبله و
تزویر و پشت هم اندازی ۵۰ سال یعنی نیم
قرن خون ملتی را مکیده و کشوری را
چنان دچار فقر و بدبختی کرده است و چنان
رشته اقتصادیات ما را گسیخته است که در
دنیا ما را جزء ملل عقب افتاده به حساب
آورند اینطور حمایت و پشتیبانی می کند.
آیا منی حریت عدالت نوع دوستی این
رفتاری است که شما می کنید. ما هم یک
روز دردنیای آفتاب و مشعل دار حریت و
آزادی بودیم و کشور ما مرکز علم و تمدن
جهانی بود بهیچوجه از جاده انصاف منحرف
نشده و با ملل ضعیف بشهادت تاریخ هزار
یک این بی رحمی ما را نکرده چرا شما
برای خاطر یک کبیانی حساب ساز و مغرب
شهرت خود را از دست داده بعینیت و
اعتبارات و به آبروی خود لطمه وارد
می کنید و خودتان را نزد ملل آزادی
خواه جهان و روسا و زورگو قلمداد میکنید.
ما که حرف بی حساب زنده ایم
به مال کسی دست دراز می نکرده ایم قریب
۵۰ سال است صد ها میلیون لیره از مال
ما روی غصه و تزویر بیضا و غارت رفته است
و حتی پنج درصد از هوائ و مال مسلم خودمان
بما داده شده است اینک که ملت ایران بیدار
شده است همان رو بهای را که خود شما
انتهاز کرده و ما هم همان رو بهای را پیروی و
دنبال کرده ایم و همانطوریکه خود شما
صنایع خود را ملی کرده اید ما هم روی همان
اصل صنعت نفت خود را بموجب قانون مخصوص
وارد کرده ایم ملت ایران ملی کرده ایم چرا آنقدر
چار و جنجال راه انداخته در دنیا آنقدر بر
علیه ما می کنید پرونده سازی می کنید
گاهی رزمناو جنگی می فرستید گاهی چتر
باز بر خما میکشید گاهی دستور می دهید
پولهای امانت ما را بگو که کنند و گناه و
تقصیر ما چیست شرکتی با خدعه و تزویر
ثروت ملی ما را ۵۰ سال است با پشت هم

اندازی برده است رشت امور سیاسی و
اقتصادی ما را چنان گیسفت و بهم زده است
که نتیجه را خودتان ملاحظه می فرمائید
(در این موقع مجلس از اکثریت افتاد و پس
از اظهاری مجدداً اکثریت حاصل شد)
بچه مجوزی صادر شهریور ۲۰ به کشور
ما حمله کردید و کشور ما را بظلم و خون
کشیدید بکتاب با دداشت های آقای چرچیل
می کنید و شما که مدعی هستید حامی ملل
ضعیف بوده و پشتیبان حقوق بشر می باشید
شما که می گوئید با افکار عمومی و قانون
بانظر احترام می نگرید و حتی شهرت دارد
که بر علیه برده فروشی قیام کرده اید و شما
که بکرات اظهار عقیده کرده اید که باید
نوع بشر از حیث خوراک و پوشاک مسکن
آزادی در رفاه باشد و بقول خودتان بر علیه
دیکتاتوری و قلداری و زور گویی جنک
کرده اید و از بقل جان و مال خودداری
نکرده اید چه طور راضی می خرید و از یک
شرکت زورگو و حساب ساز که با حبله و
تزویر و پشت هم اندازی ۵۰ سال یعنی نیم
قرن خون ملتی را مکیده و کشوری را
چنان دچار فقر و بدبختی کرده است و چنان
رشته اقتصادیات ما را گسیخته است که در
دنیا ما را جزء ملل عقب افتاده به حساب
آورند اینطور حمایت و پشتیبانی می کند.
آیا منی حریت عدالت نوع دوستی این
رفتاری است که شما می کنید. ما هم یک
روز دردنیای آفتاب و مشعل دار حریت و
آزادی بودیم و کشور ما مرکز علم و تمدن
جهانی بود بهیچوجه از جاده انصاف منحرف
نشده و با ملل ضعیف بشهادت تاریخ هزار
یک این بی رحمی ما را نکرده چرا شما
برای خاطر یک کبیانی حساب ساز و مغرب
شهرت خود را از دست داده بعینیت و
اعتبارات و به آبروی خود لطمه وارد
می کنید و خودتان را نزد ملل آزادی
خواه جهان و روسا و زورگو قلمداد میکنید.
ما که حرف بی حساب زنده ایم
به مال کسی دست دراز می نکرده ایم قریب
۵۰ سال است صد ها میلیون لیره از مال
ما روی غصه و تزویر بیضا و غارت رفته است
و حتی پنج درصد از هوائ و مال مسلم خودمان
بما داده شده است اینک که ملت ایران بیدار
شده است همان رو بهای را که خود شما
انتهاز کرده و ما هم همان رو بهای را پیروی و
دنبال کرده ایم و همانطوریکه خود شما
صنایع خود را ملی کرده اید ما هم روی همان
اصل صنعت نفت خود را بموجب قانون مخصوص
وارد کرده ایم ملت ایران ملی کرده ایم چرا آنقدر
چار و جنجال راه انداخته در دنیا آنقدر بر
علیه ما می کنید پرونده سازی می کنید
گاهی رزمناو جنگی می فرستید گاهی چتر
باز بر خما میکشید گاهی دستور می دهید
پولهای امانت ما را بگو که کنند و گناه و
تقصیر ما چیست شرکتی با خدعه و تزویر
ثروت ملی ما را ۵۰ سال است با پشت هم

وام کرد توقع و انتظار ما این است در رویه
خود تجدید نظر کنید ضمناً توجه دولت را
به چند نکته اساسی جلب میکنم اول وزارت
امور خارجه بادی که با ما همکاری
نکرده اند و حتی حاضر نشده اند متعصمین
فنی در مقابل اجرت برای ما فرستند .
ما با چنین دولتی لازم نیست رابطه اقتصادی
و سیاسی داشته باشیم . دوم وزارت خارجه
باید مراقبت کند مأمورین سیاسی که
به ایران می آیند اگر از مأمورین باشند که
در مستمره و کلنی خدمت کرده اند از
پذیرش آنها خودداری کنید زیرا یک قسمت
از خرابکاری های این مأمورین است که
این طور تربیت شده اند . سوم آنکه دولت
باید نهایت تشویق را در جلب متعصمین
خارجی بشاید در خانه های عریضم توجه دولت
را با اصلاح امور حوزه انتخابیه خود شهریار
و سایر جلاغ جلب می کند . متأسفانه با تمام
دستورات و وعده های نخست وزیر هنوز
کرد دست پاشیده نشده است و باید آنچه
به امور بهداشتی نگردیده است و همچنین
در خصوص راه فرهنگ و اصلاح سایر امور
عمرانی توقع دارم دولت دستورات لازمه
را بدهد .
ضمناً نامه ای هم آقای معاون نخست وزیر
ببنده داده اند که این را هم با اجازه مقام
زیاست قرائت میکنم
نامه سرگشاده . بسم الله تعالی
رونوشت جناب آقای دکتر مصدق
نخست وزیر معظم ملی ایران . رونوشت
اداره تبلیغات و بعضی آقایان : شنیده شده
است که شرکت گاز تبرک و غاصب نفت جنوب
برای اینکه مردم اسیر ایران را از مبارزه
باز بدارد و بصیقل مرتب فشار آورده
رخته کند ملت ایران برای محو و اینکه
آثار حکومت چابرا نه ۵۰ سال اخیر را در
هم شکنند حاضر برای هر نوع فداکاری
است چنانچه شرکت متوسل شده که خزانه
دولت را از دارائی و موجودی خالی نماید
علیهذا احتیاطاً این بنده اسمعیل علی زاده
ساکن ساری حاضر برای رفع مضیقه
مالی دولت نصف سرمایه خود را که مبلغ
سه هزار ریال می شود بملاوه سه دانگ
مترلسکونی را در اختیار دولت قرار دادم
در صورت لزوم می نویسم و بر اینگان بشما
و آیت الله کاشانی تقدیم می کنم خدا گواه
است شایبای در اظهاراتم نیست
(۳) - بقیه مذاکره در گزارش
کیسیون راه راجع بیر نامه
راهسازی و ارجاع آن
بکیسیون)
نایب رئیس - وارد دستور می-
شوم دستور لایحه راهسازی است آقای
اسلامی پیشنهادی داده اند (امام امیری -

جناب آقای رئیس امروز سؤالات مطرح
است فرار شد روزهای سه شبه سؤالات
مطرح شود) هر سه شبه تا آخر دوره که
قرار نیست مطرح بشود اگر سؤالاتی
باشد مطرح خواهد شد آقای اسلامی
پیشنهادی داده بودند که این لایحه برگردد
بکیسیون و توضیحات را هم دادند مخالف
هم صحبت کرد بایدهای گرفته شود آقای
اسلامی پیشنهادتان را پس می گیرید
اسلامی - می خواستم توضیحی
عرض کنم بنده پیشنهاد کردم که این لایحه
برود بکیسیون و رسیدگی شود که تمام
شاهراههای کشور اسفالت شود الان بنده از
آقای وزیر راه توضیح خواستم که آیا می-
توانید با همین بودجه یا بیک طریقی تمام
راهها را اسفالت بکنید ایشان توضیح
بدهند اگر نظر مجلس تأمین شد بنده
پس می گیرم
نایب رئیس - آقای وزیر راه
بفرمائید
وزیر راه - (آقای بوشهری)
این نظر جناب آقای اسلامی مورد رسیدگی
وزارت راه بود برای اینکه این پیشنهادی
که در لایحه تقدیم شده بود ۵۰۰۰ کیلو
متر بود برای ۵ سال بعداً در کیسیون
بجای ۵ هزار کیلومتر ۷ هزار کیلومتر در
نظر گرفته شد معذرت تمام شاهراههای
کشور در آن هفت هزار کیلومتر داخل
نشده بود برای اینکه نظر آقا تأمین
بشود دیروز و پریروز این موضوع را در
وزارت راه بررسی کردیم و از تمام شاهراه
های کشور که می بایستی اسفالت بشود بنده
صورتی تهیه کرده ام که الان برای استحضار
آقایان ممکن است بخوانم الان مقدار
این راهها در حدود ۱۲۰۰۰ کیلو متر
خواهد بود و تصدیق می فرمائید با بودجه
معمولی وزارت راه محال است که این
۱۲۰۰۰ کیلومتر در عرض ۵ سال درست
بشود اگر آقایان موافقت بفرمایند که
سال را هم ده سال اجازه بدهند وزارت
راه آنوقت ممکن است که این صورتی که
خوانده می شود اسفالت آن در ده سال انجام
می شود و جزء لایحه گذارده شود که در
حقیقت از این بیم دیگر وزارت راه ملزم
باشد این ۱۲۰۰۰ کیلو متر را در درجه
اول اسفالت بکند
طهران - مشهد - سرحد افغانستان
۱۱۳۰ کیلومتر، طهران - تبریز - سرحد
ترکیه ۹۳۰ کیلومتر طهران - ۱ صفاهان
شیراز - بوشهر ۱۲۰۰ کیلومتر - تا کستان
همدان - کرمانشاه - خسروی ۶۰۰ کیلومتر
قم - ارواح معلایر - بروجرد - خرم آباد -
اهواز - خرمشهر ۹۰۰ کیلو متر - قزوین
رشت - پهلوی - راه کناره بندرگاه - بابل
آمل - طهران ۱۱۵۰ کیلومتر - بندر شاه

گرگان - شاهرود ۲۲۰ کیلومتر
قم - کاشان - بزد - کرمان - سرچان
بندر عباس ۱۴۴۰ کیلومتر
کرمان - زاهدان ۵۲۰ کیلو متر جناب
آقای ارباب توجه فرمائید (ارباب -
این بنده مربوط نیست)
مشهد - بیرجند - زاهدان - چابهار -
۱۶۸۰ کیلو متر (ارباب - این خیلی
خوب است)
کازرون - فلهان - بهجان - اهواز ۶۰۰
کیلو متر
شیراز - فسا - جهرم - لار - بندر لنگه
۶۷۰ کیلومتر
فسا - اسفهان - نیریز - سرچان
۳۲۰ کیلومتر
کرمانشاه - سنندج - سقز - مهاباد - خانه -
شاهپور - خوی ۹۰۰ کیلومتر جمعاً تقریباً
در حدود ۱۲۵۰۰ کیلومتر است
این راهی خواهد شد که وزارت راه
می تواند در عرض ده سال با بودجه کنونی
خودش بسازد ولی امیدواری هست که
انشاء الله از عایدات نفت یک میلی برای
ساختن این راهها در نظر بگیریم که شاید
در ظرف آن پنج سالی که در لایحه اولی
ذکر شده این راهها ساخته شود ولی چون
در قانون ما می خواهیم ذکر شود تقاضا
داریم که اجازه بفرمائید که در نامه ده ساله
گذاشته بشود ولی البته اگر بعداً بتوانیم
زودتر تمام کنیم یک سعادت برای ما خواهد
بود و اما برای شروعتی که فرمودید این
را ممکن است که ما مرکز طهران قرار
بدهیم و سالی هزار تا ۱۲۰۰ کیلو متر از
چهارراه اصلی که از طهران منشعب می شود
بخطوط مختلف شروع بکنیم (نیور تاش-
این خطای معض است وسط بیابان می ماند
و خراب می شود)
نایب رئیس - آقایان اگر بخواهند
همه با هم صحبت بکنند که نمی شود
وزیر راه - اجازه بفرمائید بنده
منظورم این بود که بوزارت راه اجازه
داده شود که الامم قلام را از نقطه نظر
اقتصادی و از نقطه نظر سیاسی هر راهی را
که هیئت دولت تصویب کرد آن راه را
ما جلو بیاوریم ولی این موضوع مورد
توافق بعضی از آقایان محترم نبود دیروز
بنده عرض کردم که اگر این نظر تأمین
شود یکانه راه این است که ما از مرکز
شروع بکنیم و الا چه جور ممکن است در
شانزده جاده هزار کیلو متر شروع بکنیم
باید از هر جاده هفتاد کیلومتر بسازیم و این
هفتاد کیلومتر را هرگز بسازان نمی رساند
اسلامی - بنده باین که در لایحه قبلی
راه مازندران بود و در لایحه فعلی هم هست
بنده پیشنهاد می راپس بگیرم
نایب رئیس - استدعا می کنم

آقایان توجه بفرمائید پیشنهادت زیادی
برای این لایحه رسیده است ولی این لایحه
باین توضیحی که آقای وزیر راه فرمودند
بکلی تغییر شکل نمی دهد و پیشنهاد آقای
نبوی داده اند که باستانی بعضی چیزها که
حالا آقای وزیر راه توضیح دادند با فرمایشات
ایشان تطبیق می کند بنده هم عقیده ام این
است که اگر مجلس شورای ملی اجازه
بدهد این لایحه با اینکه جزو دستور است
بر گردد بکیسیون بودجه و کیسیون راه
(صحیح است) با اجازه آقای وزیر راه
از رؤسای محترم کیسیون راه و کیسیون
بودجه هم تقاضا می شود که جلسه کیسیون
را فوراً تشکیل بدهند و این لایحه را بنظر
دقیق مطالعه بفرمایند که برای جلسه آینده
حاضر شود و اگر جلسه پنجشنبه حاضر نشد
معتقاً برای جلسه یکشنبه حاضر شود
و جزو دستور گذاشته شود (صحیح است)
وزیر راه - همان طوری که
فرمودند اگر برای جلسه آینه یا یک شبه
تکلیف این را در کیسیون هامین بکنند
برای تصویب در مجلس فرستاده شود و
حاضر باشد بنده مخالفتی ندارم که به
کیسیون فرستاده شود و الا اگر تأخیر شود
چون تکلیف وزارت راه معلوم نیست و ما
نمی دانیم چه بکنیم اسباب زحمت
می شود
نایب رئیس - پس با اجازه آقایان
میرسیم بکیسیون
دکتر کیان - ارجاع بکیسیون
باید با مخیر با وزیر راه بخواهد با مجلس
رای بدهد
نایب رئیس - اسلا این لایحه با
آن توضیحی که ایشان دادند تغییر شکل
می دهد مگر این فرمایشاتشان را پس
بگیرند و مثل همان لایحه قبلی شروع بکنیم
(همه نمایندگان)
مهلای ارباب - بقورت پیشنهاد
آقای نبوی را مطرح کنید
نایب رئیس - آقای وزیر راه
آقایان باین نظرم موافقت پس بگیرد
یا اینکه تقاضا می کنید که برگردد
بکیسیون
وزیر راه - عرض کردم که اگر تا
یکشنبه ممکن است برگردد موافقت
نایب رئیس - آقایان رؤسای محترم
کیسیون خواهش می کنم که برای جلسه
یکشنبه حاضر بکنند (صحیح است)
(۴) تصویب سه فوریت و مذاکره
در اصل طرح قانونی راجع
برسیدگی اوراق شرکت
سابق نفت)
نایب رئیس - طرحی از طرف
مدهای از آقایان نمایندگان بنده سه فوریت
رسیده که قرائت بشود

(شرح زیر قرائت شد)

چون در این چند روزه شایعاتی راجع به صورت‌هایی که در اداره اطلاعات شرکت سابق نفت بدست آمده در افواه است که قریباً حفظ حیثیت و شئون مجلس و عالم مطبوعات باید مورد رسیدگی و دقت کامل قرار گرفته و در صورت صحت امر مسئولین بکفایت اصلاح تنگنای خود برسند

امضاء کنندگان ذیل پیشنهاد میکنند بجهت سه‌فوری و فوراً مجلس ماده واحده زیر مطرح گردد

ماده واحده - دولت مکلف است کلیه اسناد و مدارکی که اخیراً بدست آورده فوراً در اختیار یکی از شعب دیوان کثیر گداورده که با نظارت دادستان کل و سه نفر از اعضای کمیسیون دادگستری مجلس سنا مورد رسیدگی قرار گرفته و نتیجه برای قضاوت هم‌میهنان عزیز اعلام گردد

تیورناتاش - آزاد - بیراسته - بزرگ‌نیا - پناهی - دکتر مجتهدی - همد تریبی - دکتر طباطبائی فقیه زاده - مکرّم - دکتر سید امامی - تقی‌الاسلامی - نورالدین امامی - عباسی - سودآور - مهدوی

نایب‌رئیس - آقای تیورناتاش
قیوم‌رقاشی - بنده خیال نمی‌کنم که پیشنهادی که شده است و طرحی که تقدیم شده است

محتاج توضیح بسیار باشد مخصوصاً که در ظرف این دوسه روزه بعدی رادپوها و روزنامه‌ها در اطراف این موضوع قلم‌فرسایی کرده اند که واقفان بی‌نیاز از هر گونه توضیح است اساس مطلب اینست که یک جریان بی‌وجود آمده است که می‌گویند یک استاد و مدارک متعلق بملت ایران است متعلق بیک نفر یا دو نفر یا یک دستگاه نیست (صحیح است) این را بنده صریحاً عرض می‌کنم که باید این استاد در معرض قضاوت انتکار صوملی ملت ایران قرار بگیرد و جمع و دسته و دستگامی انحصاراً نمیتواند امان نظر در اطراف این موضوع بکند. مضافاً اینکه با شایعاتی که می‌شنویم می‌گویند که یک اسهائی هست بنده باز بگویم میرسد و چیزهای دیگر می‌گویند که این اسهائی نیست و یک اسهائی دیگر هست کسانی که این طرح را امضاء کرده اند بنده یقین دارم که اکثریت مجلس شورای ملی هم موافقت منظورشان اینست آنچه را که هست امروز روی دایره بریزند و معلوم شود که چه هست و چه نیست اگر کسی منزّه و مبری از این اتهامات است معلوم شود اگر کسی هم هست که خیانت

کرده است بگذارند که معلوم شود که خائن کیست و خادم کیست آقای معاون نخست وزیر در جلسه قبل فرمودند که ده هزار پرونده است بنده هم باید بنده نام که واقفاً ده هزار پرونده از آنجا آمده باشد ولی بپن ندارم که تمام ده هزار پرونده مربوط باین جریانات باشد تعداد محدودی هست و بنده استدعا می‌کنم که مجلس شورای ملی توجه باین نکته داشته باشد و نگذارد که این شیخ تنگنای روی مجلس و عالم مطبوعات باقی بماند (صحیح است)

نایب‌رئیس - آقای اسلامی مخالفتی؟
اسلامی - شاید آقایان تعجب بکنند که بنده در یک همچو پیشنهاد مفیدی چرا مخالفت اتفاقاً در دقیقه قبل بنده خودم از آقای معاون نخست وزیر ضمن نطق قبل از دستور استدعا کردم که این پرونده ها بعضی از قضاوت مطرح شود و رسیدگی باینکار بشود این مخالفت را از آقایان نایب‌کاران جراید خواهش می‌کنم طوری ننویسند که خیال شود بنده با اصل این موضوع مخالفت بنده عرض می‌کنم که علت مخالفت اینست که اینکار طرح یا قانون لازم ندارد آقایان نمایندگان ملت هستید از دولت بخواهید که این پرونده ها را بفرستند بکمیسیون دادگستری که با حضور شما اینکار بشود و با حضور دادستان کل و قضات عالی‌رتبه مورد اعتماد اینکار انجام شود اینکار یک مد عجیب و فریبی است که برای هر چیزی یک طرحی تهیه شود در مجلس الان باید سه دفعه بلند شد و نشست اصل موضوع را وقت کرد و پیشنهاد کرد ... (تیورناتاش - خواهش می‌کنم آقای اسلامی این زحمت سه دفعه نشستن و برخاستن را بخودتان بدهید) بنده هفتاد دفعه هم بلند میشوم و می‌نشینم یا صد دفعه هم مانس ندارم چون بنده الان خودم قبل از دستور اینجا گفتم و خواهش کردم که اینکار بشود (یکنفر از نمایندگان - جناب آقای اسلامی مخالفتتان را پس بگیرید)

نایب‌رئیس - آقای اسلامی فرمایند
اسلامی - بنده عرض می‌کنم که شما اگر اینکار را باین طریق صل بکنید فردا هر صلی که دولت بخواهد انجام بدهد باید قانون در مجلس بگذرانند اینست که بنده عقیده دارم سلب اختیار قانونی از خودتان نکنید شما الان دولت را مکلف بکنید که این پرونده ها را بیاورد اینجا آنوقت هر نظری دارید بگویند مخالفت من با طرح از این جهت

کرده است بگذارند که معلوم شود که خائن کیست و خادم کیست آقای معاون نخست وزیر در جلسه قبل فرمودند که ده هزار پرونده است بنده هم باید بنده نام که واقفاً ده هزار پرونده از آنجا آمده باشد ولی بپن ندارم که تمام ده هزار پرونده مربوط باین جریانات باشد تعداد محدودی هست و بنده استدعا می‌کنم که مجلس شورای ملی توجه باین نکته داشته باشد و نگذارد که این شیخ تنگنای روی مجلس و عالم مطبوعات باقی بماند (صحیح است)

نایب‌رئیس - اول باید رای گرفته شود که این طرح جزو دستور باشد رای میگیریم آقایان موافقتین قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت اول مطرح است آقای شوشتری

شوشتری - بسم الله الرحمن الرحیم خیلی معلومت می‌خواهم با حالت بیماری یک ساعت دیر آمدم مریمم و این موضوع چون مهم است خورسندم این طرح مقدس که آقایان امضاء فرموده‌اند با فوریت آن مخالفت کنم و مخالفت من نه از نظر سلب حق است از نمایندگان مجلس شورای ملی بلکه اصولی است و میخواهم روی این مخالفت مرا بکنم که آن مرا بپسندد اگر خوب توجه فرمایند تصدیق خواهند فرمود که بی‌منطق و دلایل نگفته ام بهمان طلی که همه آقایان میدانند هر روزی برای ما یک نوع ابتلائی ایجاد میکنند سال قبل الف وب و ج ، ایجاد و هموز و حطی و یایه های اصلاحات را درست کردند و طوری شد که خاندانها و مردمان شریف و بی‌فرض نسبت بهم دیگر کینه پیدا کرده اند حسادت ورزیده اند و غرض ورزیده اند بنده خودم باین که آئین‌نامه مجلس شورای ملی را از آغازی که ورود کرده‌ام تصدیق نمایندگان محترم همه وقت رعایت کرده ام باز گاهی هم مورد بی‌اعتمادی آقای سردار فاخر یا آقای نورالدین امامی یا آقای کجی ای که اعتراضاتشان صحیح هم بوده است شده‌ام با این که یک قدری باید ملاحظه حال من میشد بلا تأمل برای حفظ عظمت و حیثیت مجلس شورای ملی تسکین کردم با این معنی پریروز در صورت مجلس وقتی این اخبار را در روزنامه می‌خواندم مجبور شدم که بمجلس شورای ملی بیایم صریحاً عرض کنم و عرضم مورد تصدیق همه نمایندگان واقع شد که این شهرتها یا واقفیت دارد باینکه نوع یارو یار گانه و بیایک نوع تبلیغی است (یکی از نمایندگان - آقای فارسی فرمایند) آقا اجازه فرمایند فارسی میگویی شهرت فلط مثل سناور که فارسی نیست اجازه بدهید عرض کنم پریروز عرض کردم این معنی یا صحیح است یا دروغ است اگر صحیح است باید انکار ملت ایران و موازین قضائی معلوم کنند که هر کس نسبت به امنیت و عظمت و حیثیت و استقلال ایران عملی کرده دست خیانت دراز کرده و از این قسمت را می‌کنیم آنوقت ما وارد می‌شویم (پناهی - تکلیف پرورنده ما چه میشود) اجازه بدهید تکلیف روندها باید اینطور معلوم شود والا این امثال برای لوت کردن است آقایان وکیل عدلیه هم وکیل خوبی

ما نوشته شد که کشف اسراری شده اسنادی پیدا شده و این اسناد افرادی را از نمایندگان مجلس و نمایندگان مجلس سنا روزنامه‌نگار پارچال مملکت را مورد تهمت و افترا یا واقفیت قرار بدهد من صحیح ندانم و صرف اظهار روزنامه نویس برای من کافی نیست بلکه همین عمل بقیده من فاطماتست زیرا اذهان مشوب شده که همه خائند اکثریت خائن وکیل خائن سنا تور خائن وزیر خائن پس چی میباید برای مملکت و وزیر با شرفی که خدمت میکند جان میکند زحمت میکند آقایان البته میدانم احساسات شاکه امضاء کرده‌اید تحریک شده قبیلتان معروض شده میدانم این اتهامات ممکن است دشمنان شما را وادارد یک روزی این تیر مارا بشما برتاب آکنند ولی امر مملکت سیاست مملکت اصلاحات اساسی از خود گذشتگی لازم دارد و تحمل صبر لازم دارد پسندید من چقدر تحمل میکنم اگر وکیل نبودم قادر نبودم در تهران یک ورق باره‌ای بن جارت بکنم میگفتم بگویندش و ممکن نبود دست روی دست بگذارم و هر چرت و پرتی را گوش بدهم ولی حالا می‌بینید چطور تحمل میکنم اینها برای این است که موقع بار یک است و ما داریم یک نتیجه قاطعی می‌رسیم اولاً آنها را که جلو افتاده اند برای موضوع نفت از از منقطع و عقل نایب خارج شوند و برام عشق بیردازند و راه مفت و عاشقی آقایان الهام از هرگز به شهرت است از عزیز غیر منقطع و علم است اما مقل و علم هیچ وقت بحرف نمی‌خورد زیرا از مبداء الهی و از حقیقت الهام می‌گیرد از این جهت فرموده العقل مابدهه الرحمن و قصد به الجنان و بالمال در این راه کسی منحرف نشود اما در راه عشق و عاشقی همه اشیاء انحراف دارد بکرت میباید تند می‌روند یاد می‌روند اما ممکن است این برای یک اصولی باشد بقیده بنده فکلا کار ما در این موضوع بجای باریکی رسیده باید مقل و علم را در نظر بگیریم نه عشق و شغوت و افترا را تأمل فرمایند اگر آقای دکتر محمد مصدق جناب شیخ محمد عبده دوتای دیگر چهار تایی دیگر از این قبیل فرمودند صحیح است و شریف فرمودند که صحیح است این اقتراعات وارد است آن وقت ما وارد شویم یعنی فرد اندای نخواستیم یک کسی مکتب ساخته از آقای تیورناتاش در آوردن باید تسلیم شویم من تسلیم نمیشوم (مهدوی - پیشنهاد کنید نظر ما همین است) پیشنهاد حالا وارد است اگر ما روی این پیشنهاد روی این طرح الان شروع کردیم جناب آقای سعید مهدوی واقع میشویم در مقابل امر واقع شده آقا خدمت بملکت تندی ندارد خدمت بملکت مکتوم با تأمل و متانت است من بالصراحه میگویم از این پشت بگویم تمام اینها بقیده من دروغ است دست‌هایی در اینکار هست

ما نوشته شد که کشف اسراری شده اسنادی پیدا شده و این اسناد افرادی را از نمایندگان مجلس و نمایندگان مجلس سنا روزنامه‌نگار پارچال مملکت را مورد تهمت و افترا یا واقفیت قرار بدهد من صحیح ندانم و صرف اظهار روزنامه نویس برای من کافی نیست بلکه همین عمل بقیده من فاطماتست زیرا اذهان مشوب شده که همه خائند اکثریت خائن وکیل خائن سنا تور خائن وزیر خائن پس چی میباید برای مملکت و وزیر با شرفی که خدمت میکند جان میکند زحمت میکند آقایان البته میدانم احساسات شاکه امضاء کرده‌اید تحریک شده قبیلتان معروض شده میدانم این اتهامات ممکن است دشمنان شما را وادارد یک روزی این تیر مارا بشما برتاب آکنند ولی امر مملکت سیاست مملکت اصلاحات اساسی از خود گذشتگی لازم دارد و تحمل صبر لازم دارد پسندید من چقدر تحمل میکنم اگر وکیل نبودم قادر نبودم در تهران یک ورق باره‌ای بن جارت بکنم میگفتم بگویندش و ممکن نبود دست روی دست بگذارم و هر چرت و پرتی را گوش بدهم ولی حالا می‌بینید چطور تحمل میکنم اینها برای این است که موقع بار یک است و ما داریم یک نتیجه قاطعی می‌رسیم اولاً آنها را که جلو افتاده اند برای موضوع نفت از از منقطع و عقل نایب خارج شوند و برام عشق بیردازند و راه مفت و عاشقی آقایان الهام از هرگز به شهرت است از عزیز غیر منقطع و علم است اما مقل و علم هیچ وقت بحرف نمی‌خورد زیرا از مبداء الهی و از حقیقت الهام می‌گیرد از این جهت فرموده العقل مابدهه الرحمن و قصد به الجنان و بالمال در این راه کسی منحرف نشود اما در راه عشق و عاشقی همه اشیاء انحراف دارد بکرت میباید تند می‌روند یاد می‌روند اما ممکن است این برای یک اصولی باشد بقیده بنده فکلا کار ما در این موضوع بجای باریکی رسیده باید مقل و علم را در نظر بگیریم نه عشق و شغوت و افترا را تأمل فرمایند اگر آقای دکتر محمد مصدق جناب شیخ محمد عبده دوتای دیگر چهار تایی دیگر از این قبیل فرمودند صحیح است و شریف فرمودند که صحیح است این اقتراعات وارد است آن وقت ما وارد شویم یعنی فرد اندای نخواستیم یک کسی مکتب ساخته از آقای تیورناتاش در آوردن باید تسلیم شویم من تسلیم نمیشوم (مهدوی - پیشنهاد کنید نظر ما همین است) پیشنهاد حالا وارد است اگر ما روی این پیشنهاد روی این طرح الان شروع کردیم جناب آقای سعید مهدوی واقع میشویم در مقابل امر واقع شده آقا خدمت بملکت تندی ندارد خدمت بملکت مکتوم با تأمل و متانت است من بالصراحه میگویم از این پشت بگویم تمام اینها بقیده من دروغ است دست‌هایی در اینکار هست

نایب‌رئیس - آقای اسلامی فرمایند
اسلامی - بنده عرض می‌کنم که شما اگر اینکار را باین طریق صل بکنید فردا هر صلی که دولت بخواهد انجام بدهد باید قانون در مجلس بگذرانند اینست که بنده عقیده دارم سلب اختیار قانونی از خودتان نکنید شما الان دولت را مکلف بکنید که این پرونده ها را بیاورد اینجا آنوقت هر نظری دارید بگویند مخالفت من با طرح از این جهت

هم هستم بدم گرچه آقای متین دفتری گفتند که بخلان قرار اجازه و کالت میدهم بیکمده‌ای دادند من میدانم در این مملکت اگر قضایای واقع شود و از منبع صحیح و خوب رسیدگی شود لوث میشود که امروز برای رضای خدا عملی بکنید که بدها کسی جرئت نکند از نظر مخالفت سیاسی مردم را منته بکنند افترا بزنند بوکیل مجلس به وزیر با شرفی که خدمت میکند جان میکند زحمت میکند آقایان البته میدانم احساسات شاکه امضاء کرده‌اید تحریک شده قبیلتان معروض شده میدانم این اتهامات ممکن است دشمنان شما را وادارد یک روزی این تیر مارا بشما برتاب آکنند ولی امر مملکت سیاست مملکت اصلاحات اساسی از خود گذشتگی لازم دارد و تحمل صبر لازم دارد پسندید من چقدر تحمل میکنم اگر وکیل نبودم قادر نبودم در تهران یک ورق باره‌ای بن جارت بکنم میگفتم بگویندش و ممکن نبود دست روی دست بگذارم و هر چرت و پرتی را گوش بدهم ولی حالا می‌بینید چطور تحمل میکنم اینها برای این است که موقع بار یک است و ما داریم یک نتیجه قاطعی می‌رسیم اولاً آنها را که جلو افتاده اند برای موضوع نفت از از منقطع و عقل نایب خارج شوند و برام عشق بیردازند و راه مفت و عاشقی آقایان الهام از هرگز به شهرت است از عزیز غیر منقطع و علم است اما مقل و علم هیچ وقت بحرف نمی‌خورد زیرا از مبداء الهی و از حقیقت الهام می‌گیرد از این جهت فرموده العقل مابدهه الرحمن و قصد به الجنان و بالمال در این راه کسی منحرف نشود اما در راه عشق و عاشقی همه اشیاء انحراف دارد بکرت میباید تند می‌روند یاد می‌روند اما ممکن است این برای یک اصولی باشد بقیده بنده فکلا کار ما در این موضوع بجای باریکی رسیده باید مقل و علم را در نظر بگیریم نه عشق و شغوت و افترا را تأمل فرمایند اگر آقای دکتر محمد مصدق جناب شیخ محمد عبده دوتای دیگر چهار تایی دیگر از این قبیل فرمودند صحیح است و شریف فرمودند که صحیح است این اقتراعات وارد است آن وقت ما وارد شویم یعنی فرد اندای نخواستیم یک کسی مکتب ساخته از آقای تیورناتاش در آوردن باید تسلیم شویم من تسلیم نمیشوم (مهدوی - پیشنهاد کنید نظر ما همین است) پیشنهاد حالا وارد است اگر ما روی این پیشنهاد روی این طرح الان شروع کردیم جناب آقای سعید مهدوی واقع میشویم در مقابل امر واقع شده آقا خدمت بملکت تندی ندارد خدمت بملکت مکتوم با تأمل و متانت است من بالصراحه میگویم از این پشت بگویم تمام اینها بقیده من دروغ است دست‌هایی در اینکار هست

کند
نایب‌رئیس - رای گرفته میشود
فوریت اول است ما می‌کنیم آقایان توجه فرمایند فوریت اول رای گرفته میشود آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر نمایندگان برخاستند) تصویب شد فوریت دوم مطرح است (بعضی از نمایندگان - مخالفتی نیست) آقای دکتر هدایتی
دکتر هدایتی - در اینکه یک مسئله بسیار مهمی را مجلس شورای ملی و مملکت با آن مواجه شده است هیچ تردیدی نیست و بهیچوجه من الوجوه نباید در مقابل یک چنین پیش آمدنی سکوت یا سهل انگاری کرد بلکه باید بشدیدترین وجهی و سریع ترین ترتیبی و نزدیک ترین راهی باید باین کار رسیدگی کرد برای اینکه این امر مربوط است به حیثیت مملکت و حیثیت ملت در این هیچ تردیدی نیست که فوراً باید باین کار رسیدگی بشود و لکن شرطها و شروطها و مطابق مقررات و قوانین نه تحت تأثیر احساسات همیشه کار فوری و خارج از قاعده کردن موجب ندامت خواهد شد (بعضی از نمایندگان - صحیح است) در اینجا بنده با اینکه با اصل مطلب و اصل فکر نهایت موافقت را دارم از لحاظ قضائی یک ایرادی بنظر بنده رسید و شأن مجلس شورای ملی نیست که برخلاف اصول و برخلاف قوانین و مقصوداً قانون اساسی کاری بکند (کشاورز صدر - مداخله در قوه قضائیه نباید بکند) در اینجا می‌باید در اختیار یکی از شعب دیوان کثیر بگذارند و آقایان امضاء کنندگان بخوبی اطلاع دارند که دیوان کشور محکمه نقض و ایرام است (یکی از نمایندگان - در مرامت وارد نمیشود) و در مرامت هیچ دعوائی نه حقوقی نه جزائی وارد نمیشود (بیراسته - در موارد استثنائی وارد میشود) آن قانون خاص دارد (تیورناتاش - اینهم قانون خاصی است) اجازه فرمایند آقای تیورناتاش بنده دو کله از لحاظ قضائی اظهار نظر بکنم میفرمایند که با نظارت دادستان کل و سه نفر از اعضای کمیسیون دادگستری مجلس شورای ملی و سه نفر از اعضای کمیسیون دادگستری مجلس سنا مورد رسیدگی قرار گرفته و نتیجه برای قضاوت عمومی اعلان گردد مقصود این است که اگر یکی شریک شده است برای اموال مجازات تعیین بکنند باید پرونده‌ها را بفرستند و نتیجه را اعلام کنند اگر منظورتان رسیدگی است اینکار در قوانین ما پیش‌بینی شده است جرم خیانت (ترازین و انتر ترازین) تمام اینها در قوانین ما هست مرجع رسیدگی آنها همین است و احتیاج به دادستان کل ندارد و البته آقایان میتوانند دولت را موظف فرمایند

که این اسناد را تحت اختیار مرجع صلاحیت دار قرار بدهد که نقطه رسیدگی بکنند بلکه تمییز مجازات برای این اشخاص بکنند مدت هم همین شود مقرر فرمایند که در ظرف ۲۰ روز یکماه تمام اینها صحیح است ولی برخلاف اصول برخلاف قوانین یک قانون دیگری بکنند باین ترتیب مصلحت نیست اگر آقایان خیلی اصرار داشته باشند برای اهمیت اینکار بنده معتقدم پیشنهاد فرمایند که یک محکمه فوق العاده‌ای برای اینکار تشکیل بشود (تیورناتاش - هر کاری که میخواهید بکنید بکنید ولی طواش ندهید) و فوریت رسیدگی بکند اینکه ماده نویسی نیست که انشاء شده و نتیجه برای قضاوت عمومی هم میماند هر چه اعلام می‌گردد (تیورناتاش - مطلب هر اصلاح عبارتی لازم دارد فرمایند) آقای تیورناتاش شش شش هفت دهنه صحبت بنده را قطع فرمودید بنده خدمتان عرض میکنم با اصل مطلب نهایت موافقت را دارم ولی با این ترتیبی که پیش‌بینی شده است که دیوان کشور با اعضای کمیسیونهای دادگستری رسیدگی کنند بنده مخالفت آقایان اگر اجازه فرمایند همین امروز کمیسیون دادگستری یک طرحی تهیه بکنند فردا بیاورد بمجلس همین امروز تشکیل و پیشنهاد بکنید یک محکمه فوق العاده تشکیل بشود برای اینکار آقایان نظر تان به چند چیز است نظر نمایندگان محترم چند چیز است اول فوریت امر هیچ تردیدی نیست که بجز این عادی نباید و گذار کردو باید یک محکمه خاصی باشد که از معور اصلی و از قوانین خاصی معاف باشد برای اینکه زودتر رسیدگی بکنند باین امر این کار را میشود بصورت سه‌جانبی پیش‌بینی کردو بوقع هم خانه داداز این جهت بنده باین طرح مخالفت نمی‌کنم بنده اخطار دارم اخطار نظامنامه‌ای نایب‌رئیس - فرمایند
تیورناتاش - طبق دو اصل از قانون اساسی اصل ۳۹ و اصل ۴۰ وقتی مطلبی مربوط به وزیر باشد و در مجلس مطرح باشد آن وزیر باید در مجلس حاضر باشد این موضوعی که مطرح شده است ارتباطات نام دارد بوزیر دادگستری چون این طرحی است که از طرف آقایان و کلا داده شده و هر طرحی که از طرف آقایان نمایندگان داده میشود باید وزیر مربوطه اش حاضر باشد مطابق اصل ۴۹ و ۴۰ که خود جناب آقای نایب رئیس بخوبی میدانند که این طرح الان مقتضی نیست بدون حضور وزیر دادگستری مطرح شود و با ضامناتطور که جناب آقای دکتر هدایتی فرمودند

کاملاً وارد بود که یک چنین قانونی بگذرانند باین فوریت که نتیجه اش این باشد که در جرایم اعلان بکنند این پرونده‌ها مثل همان کافدهائی است که در کان مطاری ریخته مجلس نباید باین طور چیزی را رای بدهد و دیگر اینکه وزیر دادگستری باید حاضر باشد
نایب‌رئیس - عرض کنم که این اخطار آقا مطابق آئین‌نامه نبود و اگر هم نسبت باصل طرح هم فرمایشی هست پیشنهادی که مورد توجه نمایندگان محترم مجلس قرار بگیرد آقایان وزرای دیگر که نماینده دولت هستند اینجا حاضر هستند (نبوی - وزیر مسئول باید حاضر باشد) توجه فرمایند و اگر راجع باصل طرح هم فرمایشی هست می‌توانید پیشنهاد بدهید و هر نماینده‌ای که پیشنهادی بکند و نمایندگان را در این مورد در اصل طرح وارد میشود و قانون میشود رای گرفته میشود فوریت دوم آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت سوم مطرح است که فی المجلس مطرح شود آقای ملک مدنی ملک مدنی - آقایان همه یقیناً موافقت که این طرحی که داده شده فوریت رسیدگی بشود نتیجه اش اعلام بشود این مورد توافق همه آقایان است و بهیچوجه آقایان از باب جرایم ولسی بجز این آقایان در کتبه‌هایی باید یک توجهی بکنیم ما تجربه داریم هر وقت در یک مسأله با این عجله و شتابزدگی اقدام بکنیم نتیجه اش چیز خوبی حاصل مملکت و کشور نمی‌شود فراموش نکنید که آن لایحه‌ای که کمیسیون دادگستری بگذرانید برای تعقیب اشخاص در صورتی که اشخاص کلاهکاری هم بودند با عجله و شتابزدگی گذشت رفت بکمیسیون نتیجه اش همان شد که خود آقایان هم ملاحظه فرمودند فقط چیزی که از آن باقی‌مانده بند الف و بند ب و بند ج است که جزو مثال حکایتها شده است و حالا هم اگر بخواهید یک همچو چیز هائی بشود این قدر شتابزدگی بد نیست اما اگر می‌خواهید حقیقه معلوم بکنید که چه اشخاصی با مقامات خارجی رابطه داشتند و چه اشخاصی سوء استفاده کرده اند که حقا باید مورد تعقیب واقع بشوند باید مملکت را که در کشور این امر را زیر نظر بگیرند و تعقیب بکنند مگر ما قانون نداریم که اگر کسی سوء استفاده کند و یا برخلاف مصلحت مملکت اقدام کند مورد تعقیب واقع شوند؟
شا آقایانی که همه قاضی هستید و در دادگستری بوده اید و الان وکیل مجلس هستید می‌دانید که این قوانین هست فقط یک چیزی را باید در نظر بگیریم که

بجوریت در ظرف يك مدت کوتاهی مثلا يکماه باید دستگاه قضائی ماسیدگی کند و نتیجه اشرا اعلام بکند و بمجلس شورای ملی گزارش بدهد که آیا این مطالبی که گفته شده است و در جرایم منعکس شده صحیح است یا صحیح نیست (تیمورتاش - منظور همین است) مدت باید معلوم باشد (تیمورتاش - پیشنهاد کنید و مدت معلوم کنید) بنده قسم همین بود که مدت معلوم و در يك مدت معلومی نتیجه رسیدگی خودش را بمجلس شورای ملی گزارش بدهد و در جرایم اعلام بشود که چه اشخاصی ارتباط داشته و سوء استفاده کرده اند و اشخاصی هم بالاخره وارد نبوده اند و اسشان بی خود در جرایم منتشر شده بنده خواستم این موضوع را عرض کنم مجلس باید هر عملی که میکند يك عمل قانونی باشد مطابق قواعد و مبانی قضائی و اصولی باشد بنده اعتقاد این نیست که ما در کار قوه قضائیه مداخله بکنیم کمیسیونهای مجلس شورای ملی وسنا را بنده معتقد نیستم که در کار قوه قضائیه مداخله کنند دستگاه قضائی ما باید رسیدگی بکند و نتیجه اش را بمجلس شورای ملی گزارش دهد

کشاورز صدر - اجازه میفرمائید بنده بتوانم موافق صحبت کنم ؟

نایب رئیس - مطابق آیین نامه در فوریت سوم جواب موافق لازم نیست رای گرفته می شود بفوریت سوم لایحه آقایان موافقین قیام بفرمایند (اکثر بر خاستند) تصویب شد اصل طرح مطرح است و قرائت می شود.

عده ای از نمایندگان - امضاها را هم قرائت بفرمائید (بشرح زیر قرائت شد)

چون این چند روزه خایمانی راجع به صورتی که در اداره اطلاعات حرکت سابق نفت بدست آمده در افواه است که از جهت حفظ حیثیت و شئون مجلس و عالم مطبوعات باید مورد رسیدگی و دقت کامل قرار گرفته و در صورت صحت امر مسئولین بکفر اصال تنگی خود برسند امضا کنندگان ذیل پیشنهاد میکنیم بقیه دو فوریت و فی المجلس ماده واحده زیر مطرح گردد .

ماده واحده - دولت مکلف است کلیه اسناد و مدارکی که اخیراً بدست آورده فوراً در اختیار یکی از شعب دیوان کشور گذارده که با نظارت دادستان کل وسه نفر از اعضاء کمیسیون داد گستری مجلس شورای ملی و ۲ نفر از اعضاء کمیسیون داد گستری مجلس سنا مورد رسیدگی قرار گرفته و

نتیجه برای قضاوت هم میباید عزیز اعلام گردد .

تیمورتاش - آزاد . پیراسته . بزرگ نیا . پناهی . دکتر مجتهدی . صاه تربیتی . دکتر طباطبائی . فقیه زاده . مکرّم . دکتر سیدامامی . نفع الاسلامی . نورالدین امامی . عباسی . سود آور . مهدوی .

نایب رئیس - آقای کشاورز صدر . **کشاورز صدر** - بنده با فوریت این امر مخالف بودم ولی باصل آن صدر صد موافق مخالفی که الان می خواهم اظهار کنم در ترتیب کار و در جریان تعقیب است ما در عین حال که میبایستی در این امر بسرعت و فی الفور رسیدگی بکنیم میبایستی از اصول کلی مجلس و قانون اساسی هم انحراف پیدا نکنیم زیرا اگر انحراف پیدا بکنیم خدای نخواستہ منظور واقعی آقایان از دادن این طرح حاصل نمی شود اگر ما يك ترتیب و قاعده صحیحی قائل شدیم حقیقت کشف میشود و اگر قائل نشدیم بمکس مکسوم می ماند و لوٹ میشود بر هیچکس پوشیده نیست و تردیدی نیست که این قضیه در مملکت ما در مجلس شورای ملی ما خیلی تأثیر بخشیده و من بسیار از دولت متشکرم که این حقایق را تا این اندازه در جرایم منتشر کردند خوب کاری کردند که منتشر کردند و باز تشکر می کنم از آقایان برای اینکه اهمیتی برای این موضوع و این جرم که بنظر من از قتل نفس مهتر است قائل شده اند و يك طرحی آورده اند و يك اهمیت خاصی باین داده اند چرا ؟ برای اینکه اگر افراد اشخاصی را میکشند مرتکب قتل نفس میشوند این در بسیاری از موارد قابل اغماض یعنی قابل تغییف است ولی کسی برای حیات مملکت سوء قصد داشته باشد یعنی برای اینکه حیات مملکت خودش را استقلال کشورش را از بین ببرد این بنظر بنده در دنیای امروز که در قوانین کیفری مجازات جانی و اعدام ممنوع است بنظر من چنین فردی را بایستی باقیی کوشش را قطعه قطعه بکنند (بعضی از نمایندگان - صحیح است) و بایستی اعلام کرد که خانواده این و کسی که در خانواده او این شخص تربیت شده بسیار قصور در تربیت او نموده و مادام العمر این خانواده باید از حقوق اجتماعی محروم باشد اما مطلبی که بنده می خواستم عرض آقایان برسانم و مخالفتی که بنده باین نکته از این کار دارم این است که قانون اساسی می گوید که قوه قضائیه و قوه مجریه نمی بایستی در کارهم دخالت بکنند زیرا لوٹ می شود مسئولیت قاضی خواهد گفت که نماینده مجلس در ضمن رسیدگی مصونیت داشت نفوذ داشت و ما نتوانستیم کار را پیش ببریم و نماینده مجلس

خواهد گفت که من رفتم آنجا و قاضی ضحیف نفس بخرج داد و مطلب لوٹ می شود بین اینکه مجلس در اینکار دخالت کرده بین نمایندگان منتخب با قوه قضائیه یعنی قضائی که در آنجا هستند همینها با این مقدمه ای که عرض شد و دوستان هدیه چی بنده هم همین طور متذکر شده اند پیشنهادی بنده نهی کرده ام خوب است که آقایان امضاء کنندگان این طرح به اتفاق به آن رای بدهند پیشنهادی که بنده داده ام این است که سه نفر از روسای شعب دیوان کشور بانخاب هیئت عمومی دیوان کشور معین شوند این سه نفر بانظارت و مداخله شخص مدعی الموم آقای حائری که بسیار قاضی ورزیده و شرافتمند قوی است رسیدگی کنند در ظرف يك ماه فی الفور رسیدگی بکنند به دلایل اتهام و برای هر کسی رای مقتضی بدهند همین قدر که دلیل کافی بود فی الفور او را باز داشت بکنند توقیف بکنند و اگر مصونیت دارد سلب مصونیت از او بکنند (صحیح) خانه کار و تعیین کیفر در آن محکمه عالی (صحیح است) این است که توقع و خواهش از دوستان عزیز این است که اگر میخواهید از مجلسین کسی باشد بعنوان نظارت یعنی مراقب و ناظر آنرا انتخاب کنید اما برهیزید کنید از اینکه از نمایندگان شورا وسنا بعنوان قاضی مامور رسیدگی باشند (صحیح است) بنده عرض می کنم که صد در صد موافق با این قضیه آقایانی هم کامضاء کرده اند موافقت دارند ولی باین ترتیب که عرض کردم این رای را بدهید که اجرا شود

نایب رئیس - آقای ارباب موافقید ؟

ارباب - اجازه بفرمائید يك توضیحی بدهم

نایب رئیس - بفرمائید

ارباب - مسلماً کسی نیست که موافق نباشد با رسیدگی به چنین امری که خیانت کامل محسوب و همکاری با اجنبی است اجنبی در دنیا به هیچ ملتی دوستی نکرد در موقع احتیاج تبسم سیاسی نشان داده بعد که نتیجه گرفته آن خدمت را به چه چه منظور نداشته بلکه تسخر هم کرده است این طرحی که این جا مطرح می شود چنانچه در اجرای آن توجه نشود می بینید این مطالب لوٹ میشود و نتیجه ای که انتظار دارید شاید تا چند سال بدست نیاید این طور خیانتها را باید يك دادگاه فوق العاده رسیدگی کند و همین اندازه وقتیکه بپوشا و به کشور و به مردم بوسله جرایم مسلم شده اعلام کنند که زید خانی بمملکت است این بالاترین جرمی است که از تکاب شده بالاترین

کیفری است که باین ترتیب خواهد دید و همه مردم او را لکه دار می شناسند اما بجریان داد گاهانی که ذکر می شود وقتی افتاد طرف ادها تکذیب می کنند تکذیب از دلیل می کنند به يك مراحل می افتد آن شهادت را از قضاوت گرفته اند کدام قاضی شهادت است که بیاید و يك حقایق را بگوید و يك دستگاهی هم باشد که آن قاضی را تعویب کند و افتاب اولاد او را حفظ کند در مقابل حوادث جاری این اصل هنوز در کشور مامتأسفانه تعویب شده است (شوشتری - بطور کلی فرمائید) بطور کلی خیرالان ما استثنائاً قاضی با شرف داریم قاضی صحیح داریم که نیکوکارند اظهار عقیده بکنند استقلال کامل قاضی را هروقت تصویب کردند این قضایا پیش نمی آید اصلاً این قضایا به ناشی از ضعف قضائی کشور است والا کدام ایرانی است که در مقابل قدرت قانون جرئت بکند برود با بیگانه و اجنبی همکاری بکند (شوشتری - ایرانی اصلاً نمی تواند بکند بنابر این پیشنهادی بنده داده ام و عقیده خود را در آن اظهار میکنم و بیش از این وقت آقایان را نمی گیرم

عده ای از نمایندگان - احسن

نایب رئیس - دو پیشنهاد قنایت مذاکرات رسیده قرائت می شود (بشرح زیر قرائت شد)

بعد از يك موافق و مخالف بکفایت مذاکرات رای گرفته شود . تیمورتاش ناظر زاده (منشی) - در همین زمینه از آقای جمال امامی پیشنهادی رسیده است

تیمورتاش - بفرمائید آقای جمال امامی

نایب رئیس - آقای جمال امامی

جمال امامی - مثل تمام موضوعات بنظر بنده داریم باز از اصل قضیه منحرف میشویم این موضوع را وقتی ما مطرح کردیم منظورمان مراحل قضائیش نبود منظورمان این بود که این پرونده ما مصون بماند از دستبرد و يك مرجعی یا مجلسی تعیین بکنند که نظارت بکنند که خدای نکرده در این پرونده هادست نیرند منظورمان این بود که بعد برود بداد گاهی قضاوت بکند دیوان کشور و یا سایر داد گاهها رسیدگی قضائی آن بما مربوط نیست خلاصه این بود که بیروزی ما اسرار کردیم برای این بود که این منتشر نشود روزنامه آتش این طرفدار دولت است (معاون نخست وزیر - تقریباً چنین چیزی نیست طرفدار دولت نیست) این که طرفدار دولت است نوشته این اوراق را دردی میزی یمن می کنند چند نفری هم که ارتباطی با مطبوعات نداشته اند مقداری از این اسناد را بکسر می برند و تباع است که این اسناد را بقیمت های گزاف خرید و فروش می کنند بنابر این راست یادروغ بی برای این بود که جلوگیری از این انتشارات بشود هم برای دولت و

برای مجلس شایسته نیست که این انتشارات داده بشود حالا آوردیم قضیه را به شرح گرفتار کردیم ما نظرم این است اول این پرونده ما را بیارید در يك مرکز مصونی نگهدارید تحت نظریه ثبت نگهدارید آن هیئت که مورد اعتماد شماست بعد هم آن هیئت که می خواهید رسیدگی کنند آن پرونده هائی که لازم است بفرستید بیوان داد گستری و دیوان کشور آن دستگاهی که وزارت داد گستری صلاحیتش را تشخیص میدهد آن دیگر بام مربوط نیست والا شما دنیا بنده هستی که هر پرونده ای را می توانید از دولت بخواهید آقایان تصدیق می کنند بنده خودم هم می توانم اینکار را بکنم محتاج برای مجلس تصویب نبود هر و کیلی می تواند من خودم میتوانم هروقت بگویم که این پرونده ما را بیارید من خواستم تصدیق بکنید آقایان که این پروندهها بیاید در کمیسیونهای داد گستری مجلسین با حضور وزیر داد گستری و دادستان دیوان کشور آنجا رسیدگی بکنند دولت هم اگر باز میخواهد نماینده دیگری بفرستد گویانکه وزیر داد گستری و همینطور دادستان دیوان کشور هم نماینده دولت هستند با حضور این آقایان این پروندهها را رسیدگی بکنند و بهینند اگر منطق با جرم میشود اینها را احاله بدهند به داد گستری یا منطق با خیانت میشود احاله بدهند بلینکه منطق با هتک حیثیت میشود که يك نفر ممکن است جرم کرده باشد نه خیانت کرده باشد ولی این عملی که کرده لایق يك وکیل نباشد آنرا بیایند در مجلس بگویند که اقا این آدم این کار را کرده خیانت نیست ، جرم نیست ، (شوشتری - ترک اولی است) ولی از يك نماینده مجلس شورای ملی ایران شایسته نبوده است (صحیح است) منظور من این بود حالا تصویب و تصدیق میفرمائید دولت هم این جا حاضر وزیر داد گستری حاضر وزیر کشور هم حاضر وزیر کار هم حاضر معاون نخست وزیر هم حاضر من میگویم اقا این پروندهها را از اینجا بیارید بفرستید با اینجات تحت نظر کمیسیونهای داد گستری مجلسین بمانند رسیدگی بکنند دیگر بیش از این صحبت نکنید و حرفی هم ندارد

تیمورتاش - این حرف مهم است والا يك عده دیگر را هم آورده میکنند (زنك نایب رئیس)

نایب رئیس - آقای تیمورتاش استدعا میکنم انتظامات را آقا رعایت بفرمائید ، بفرمائید آقای نبوی

نبوی - بنده عرضی که کردم در این اصولی بود و همیشه معتقدم که در هر موقع ما باید خونسردی را از دست ندهیم و کار را مطابق اصول و قانون اساسی بکنیم آن اختطاری که کردم مطابق قانون اساسی و در دسترسند حالا وارد

این موضوع نه بشوم اگر چند نفر روی عرض و با اتهام که متأسفانه در مملکت ما خیلی زیاد است باشخاص نسبت هائی را دادند ما نباید نه مصون بشویم و نه اصول زیر پای بگذاریم که در نتیجه يك طرحی تنظیم بکنیم که قابل اجرا نباشد هتکات اجرائی هم نداشته باشد در خارج هم خوش نما نباشد خلاصه این طرح این است که وقتی آقایان رسیدگی کردند در معرض افتکار هم میباید عزیز بگذارند خیال میکنم که اگر اسامی وارد روزنامه هم نوشتند و مخالف حیثیت من هم بود این نباید باعث این بشود که من بیایم اینجا يك طرحی را تنظیم بکنم و اصول را زیر پای بگذارم که چون اسم من است این وظیفه مجلس نیست این مملکت پر از اتهام و افترا است مجلس شورای ملی جای قضاوت نیست ، مجلس سنا جای قضاوت نیست ما داد گستری داریم دولت داریم ، تشکیلات داریم هزار میلیون خرج این تشکیلات میشود ما با این طرح نشان میدهم که به همه این دستگاه اعتماد نداریم این يك کار من در آوردی است و اینکار به چه چه صحیح نیست (شوشتری - آقای وزیر داد گستری بروید پشت تریبون بگویند) (زنك نایب رئیس) (قبادیان - بنابر این افترا نیست) افترا است بعرض بنده توجه نفرمودید آقای قبادیان باینکه قاعده این است هر کس مطلبی اظهار میکند باید آن وقتی باشد که رسیدگی شده باشد ولی روی این جریانی که در مملکت است و روی اطلاعاتی که هست بنده بطور قطع عرض می کنم که تمام این نسبتها دروغ است و خالی از حقیقت آقا شرکت نفت اگر پول بنده در دفترش که نمی نویسد اگر پولی بگیرد و خیانت بکند که سند دست نمی دهد (تیمورتاش - معاون نخست وزیر خودش تصدیق کرد) اسمی از کلاه نبرد معاون نخست وزیر (دکتر مجتهدی - گفتند ستانور هست) چنین چیزی نیست (تیمورتاش - این حرفها چیست گفتند از کلاه هفت) بنده بیشتر بلند که مصون شوم (شوشتری - الان آقای هیئت باشد شوشتری) اگر ذوقی که نمی تواند کار بکنند صریحاً نمی گوید این يك حرفی است ولی اگر اینطور نیست چرا دارند قضیه را لوٹ می کنند این صحیح نیست بنده مخالف نیستم باین که این جریان رسیدگی بشود (دکتر مجتهدی - پس معاون نخست وزیر دروغ گفته) بنده عرض کردم که مخالف بفرمائید ، بفرمائید آقای نبوی

نبوی - بنده عرضی که کردم در این اصولی بود و همیشه معتقدم که در هر موقع ما باید خونسردی را از دست ندهیم و کار را مطابق اصول و قانون اساسی بکنیم آن اختطاری که کردم مطابق قانون اساسی و در دسترسند حالا وارد

ندید که فردا بما بگویند که پرونده هائی بود و از دست دولت خارج کردند والا مطابق اصول شما لایحه تنظیم کنید اول بنده رای خواهم داد بنده عرض کردم پیشنهاد آقای کشاورز صدر بسیار صحیح است ، پیشنهاد آقای دکتر هدایتی بسیار صحیح است پرونده ما را از دست اشخاصی که خیال می کنید وسیله سوء استفاده قرار می دهند خارج کنید بنده بسیار موافقم (دکتر مجتهدی - آقا اگر شما موافقت بیایند به نشینید راه عملی آن را پیشنهاد کنید) اجازه بدهید عرض کنم گوش کنید آقایان از این تکرارنده که ممکن است این پروندهها و این اسناد دست يك عده مغرض بیفتند و آنها این را بپراهن عثمان کنند و هر روز بر یکمده ای بتازند بنده با این فکر آقایان کاملاً موافقم بیایید از این فکر جلوگیری کنید ولی این راهش نیست کاری نکنید که بصورت بدتری در بیاید و ما زیاد تر از این گرفتار کند

نایب رئیس - آقای وزیر کشور . **جمال امامی** - آقای وزیر کشور برو اینها را بیارید این جا ما را خلاص کن

وزیر کشور - البته هر تصمیمی که آقایان و کلاه بگیرند ما مطیع آن هستیم و هیچ مخالفتی نداریم البته آن تصمیمی را که بگیرند صلاح می دانند اما جریان بدان اندازه ای که سر و صدا کرده نیست (تیمورتاش - دولت خودش اهمیت داد) دولت هیچ وقت اهمیت نداد (همه) نمایندگان) اگر نمی خواهید صحبت کنم بروم دولت چه اهمیت داده ؟ می گوید يك مقدار کاغذ بکند و نوشتجات هست مثلا فرض کنید يك مدیر روزنامه ای از يك شرکتی یا از يك اداره اطلاعاتی يك کاغذی را گرفته نوشته است این جرم است ؟ (شوشتری - من نمی دانم) اهلائی نوشته پولش را گرفته است) از آن گذشته مطابق معمول و مقررات عمومی وقتی گفتند فلانجا اتفاقی افتاده البته دادستان دخالت می کند و ضابطین خودش را دعوت می - کند در اینکارو اینها می روند می نشینند اگر آقایان اینرا کافی نمی دانند می خواهید از مجلس هم اشخاصی بیایند و بشنوند و رسیدگی بکنند مانی ندارد والا اینکه بیایند بگویند اینها دروغ است و دروغ درست می کنند بنظر بنده این شان همان مأمورین کوچک دولت هم نیست چه چیز را دروغ درست می کنند اگر يك اسنادی پیدا شد و عکسش را برداشتند و اصلش را در یک جا منبسط کردند بعد هم بنظر مردم و بنظر مجلس رسانند این چه عیب دارد (تیمورتاش - ما همین را می گوئیم) این چه عیب دارد اینکار و

جریان پیدا می کند بنده خودم هیچ این اوراق را ندیدم اما وقتی نماینده دادستان می رود ضابطین هم می روند روزنامه آنوقت می گویند که در فلان روزنامه نوشته شده است این راست یا دروغ همیشه روزنامه نویس این حق را دارد هر چاهر اطلاعاتی پیدا میکند بگیرد حالا راست یا دروغ می نویسد آن يك حرفی اما این که آقای شوشتری میفرمایند اینطور نیست اینها يك جریانی هست و دارد رسیدگی میشود اگر کافی نمیدانید هر طور بفرمائید عمل می شود عصبانیت و آشفتگی بنظر من عیب خودمانست در هر حال بنده پشت این تریبون عرض میکنم که ما مطیع مجلس هستیم و هر چه از مجلس بگذرد ما آنرا اجرا میکنیم (شوشتری - آقای رئیس اجازه میفرمائید بنده چنین عرضی نکنم) و بخصوص بنده اطلاع دارم که جناب آقای وزیر داد گستری يك کمیسیون عالی در داد گستری انتخاب کرده اند و يك نفر هم دادستان عالی رتبه نمایانم باچه رتبه ای مجدداً تعیین کردند که باین کمیسیون اضافه شود است از اول تا آخر) این يك مقدار کاغذی است که نمیشود دو روز رسیدگی کرد بایستی عکس برداری کنند بعد بدهند بجرای ما میخواستیم که بکسی نشان بدهیم انگهی این مسائل را باید قدری حوصله کرد

شوشتری - اختصار دارم

نایب رئیس - آقای وزیر داد گستری

گنجی - ایشان يك مقام رسمی هستند در این باب باید توضیحات کافی بدهند اینها محفوظ است یا خیر ؟

نایب رئیس - مگر آقای وزیر کشور مقام غیر رسمی بودند ، بفرمائید آقای وزیر داد گستری

وزیر داد گستری - عرض کنم این قضیه همانطور که آقای وزیر کشور توضیح دادند در خارج بیشتر از آنچه هست اهمیت داده اند اگر چه بنده خودم بنده ام (بنهای - اهمیت را معاون نخست وزیر را در بدولتی داده) (شوشتری - عیب همین است که وقتی شما وزیر کشور تکذیب میفرمائید که ما ندیدیم این عیب پیدا میشود) بله ما مدبر ابتدای ام ، وزیر داد گستری یا وزیر کشور صلاحیت ندارند اوراقی را که در یک جایی توقیف شده است آن اوراق را ببینند يك مأمورین صلاحیتداری هستند برای این کار بنده آنچه را که اطلاع پیدا کردم يك خبری رسید که يك مقدار بدست مربوط با اطلاعات شرکت نفت سابق بدست آمده و يك نماینده ای از دادسرا فرستاده شود برای مهر و موم کردن آن بنده دادستان را خواستم و بدادستان گفتم یا مأمورین بروید یا يك شخصی که طرف اعتماد

است از ظرف خودتان بفرستید بنظر بنده هم قضیه خیلی عادی آمده نمیدانم از توی آنها چه خواهد در آمد دادستان نماینده خودش را فرستاد بعد پرسیدم چطور شد گفتند بله رفتیم مهر و موم کردم بعد معلوم شد که يك قسمت از این اوراق رفته بوده است بخانه یکی از مأمورین شرکت سابق نفت گویا اسمش سدان بوده است او را هم مجدداً دادستان نماینده فرستاد در این قسمت دوم از اولش دادستان وارد شده ولی قسمت اول البته وقتی که در دست افتاد خبر دادند نماینده دادستان رفت لذا در قسمت اول بنده نمیتوانم خودم مطمئن باشم باید بایشان اطمینان بدهم که يك اشخاص غیر مسئولی در اینها دست برده باشند این راه بنده نمیتوانم اطمینان بدهم ولی در قسمت دوم چون آن پیرونده ها در منزل سدان بودند نماینده دادستان اگر نبود مأمورین راه نمیدادند نماینده دادستان رفته و مهر موم کرده است . دیشب در هیئت دولت جناب آقای نخست وزیر دستور دادند و مذاکره شد در اطراف این موضوع که کمال دقت باید در اطراف اینکار بشود حتی از مجلسین هم نمایندگان اشخاصی باشند حضور داشته باشند تا کاملاً بآنها بررسی شود و صورت برداری شود و حتی چند صندوق در منزل سدان را که دست نغورده بود برای اینک که کلیدش را نداده بود و رفته بود به آقای نخست وزیر شکایت کرده بود و آقای نخست وزیر فرموده بودند که این صندوقها مال اداره است یا مال شخصی است اگر مال اداره است باید بامأمورین دولت تسلیم کنی و اگر مال شخصی تو است کارها و اوراق و اسناد اداره در منزل تو چه می کنی چرا برده ای حتی فرموده بودند که شما اگر آن کلیدها را دادید بامأمورین صلاحیتدار آنوقت من از شما استعالت می کنم و اگر ندانید تخلف کرده اید آنوقت من فرمودند که ما از دیوان کشور هم يك اشخاصی را در اینجا دخالت بدهیم امروز بنده ابلاغی صادر کردم این ابلاغی است که به دادستان کل صادر کردم جناب آقای دادستان کل بر حسب نظر هیئت دولت از لحاظ اهمیت فوق العاده قضیه مقتضی است برای نظارت عالی در کمیسیون که با شرکت دادستان تهران برای رسیدگی با اوراق مربوط با اداره اطلاعات شرکت سابق نفت ایران تعیین گردیده شخصاً حضور داشته باشد (نمایندگان - احسن بسیار خوبست) این را معین کرده ایم که ایشان بآنجا بروند و يك نفر از قضات عالی مقام دیوان کشور هم با اتفاق ایشان باشد البته دخالت دادستان کل رسببت صلاحیت دارد زیرا دادستان کل کشور نظارت عالی بر تمام عملیات

مربوط به صلاحیت دادسراها دارد و این کار هم چون دادسرا دخالت داشت ایشان می توانند باقتضای آن صلاحیت کلی که دارند و آن نظارت کلی که دارند در آنجا حاضر بشوند و امان نظر بکنند ولی شرکت بکنند از دیوان تیز این البته مطابق مقررات در این قبیل موارد نیست این یک نفر فوق العاده است بطور خصوصی که ایشان آنجا باشد و الاصلاح مال دادستان کل دیوان کشور است که نظارت عالی بر کلیه امور دادسراها دارد (اسلامی - يك سمت دادباری دیوان کشور بآن قاضی بدهید) اینکار را ما انجام دادیم حالا آقایان نمایندگان هم هر تصمیمی اتخاذ فرمایند و این بصورت قانون در پیاید متبع و مجری خواهد بود **اسلامی** - همین تصمیم دولت کافی است جلسه قبل مامی خواستیم که دادستان کل باشد حالاهست .

نایب رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات داده شد و موافق و مخالف هم صحبت کردند باید رأی بگیریم آقایان بیرون تشریف برده اند وعده برای رأی کافی نیست (شوشتري - بنده اعتراض دارم) آقای شوشتري تقاضای کنم توجه فرمائید ۰۰ (شوشتري - در عرایض من تعریف شده است طبق ماده ۱۹۰ اجازه می خواهم) باید رأی گرفته شود بکفایت مذاکرات (شوشتري - اجازه بدهید من عرض را بکنم تعریف شده در بیان من کی چه حرفی زده ام)

چند نفر از نمایندگان - فرمائید آسای آقایانی که خارج تشریف برده اند برای يك مرتبه در جلسه قرائت شود **نایب رئیس** - قرائت می شود (شرح زیر قرائت شد)

آقایان : عباسی - دولت آبادی - منصف - دکتر راجی - دکتر طباطبائی - دکتر نبوی - ناصر صدری - سودآور - موقر - فرامرزی - دکتر مصباح زاده - خزینه علم - دکتر برال .

اسلامی - اسلامی رفته اند یا در آنجا نشسته اند .

نایب رئیس - چه رفته باشند چه نشسته باشند و بهر صورت اسامی مطابق آیین نامه در مجلس قرائت می شود و مطابق مقررات هم آقایان جریمه می شوند (شوشتري - اجازه فرمائید من عرض را بکنم) (دکتر مجتهدی - اعلام برای شده) فرمائید آقای شوشتري

(۵ - بیانات آقای شوشتري بعنوان ماده ۹۰ آیین نامه)

شوشتري - بازم بسم الله الرحمن الرحيم عرض بنده از نظر ثبوت قضیه و رفع موضوع بود نه اینکه نسبت داده

باشم بکسی که این کس این اسناد را ساخته اهم از دولت یا غیر دولت آقای فاطمی هم این جاندار دادند عرض اصولی من با ارادت تامی که به همه آقایان امضاء کنندگان دارم و مکرر مورد تعرض جناب آقای تیمور - تاش واقع می شود که تو که بیشتر علاقمندی چرا مخالفت می کنی عرض می کنم يك جهت داشت و آن این بود که وقتی شما میفرمائید که وزیر کشور و شخص آقای وزیر دادگستری علی هیئت که من نسبت باو ارادت دارم و اهل علم است ایشان به (لو) فرضیه که فرمایند من ندیده ام من که نزدیک بسوادم چطور میتوانم بگویم که فلان آدم ساخته یا ساخته منم به (لو) فرضیه عرض کرد که آقایان ممکن است درین موقع باریک نگذارند ما سرمان فارغ باشد فکرمان فارغ باشد و نتوانیم مقاصد ملی خودمان را اجرا کنیم من هیچ وقت اهل این نیستم کسی را نسبت بدهم کاغذ ساخته مگر این که پیش من معقوب شود که این شخص کاغذ ساز است ولی يك جمله است که الان در بیانات و فرمایشات آقای وزیر کشور این بود که فرض کنید اگر رسیدی در آمد که چهار روزنامه اعلان شرکت سابق را گرفتند و درج کردند عوض صد تومان هم ۶ هزار تومان گرفتند اگر این را فرض کنیم این را بنده جرم نمیدانم روزنامه هائی که باید اداره بشوند خرج دارند بنده که از اینجا صاف و پوست کنده می گویم برای من روزنامه می فرستند خیلی هم زیاد میفرستند ولی بخدمت قدرت پرداخت آهونه روزنامه را ندارم و نمیدهم هر چه هم بفرستند بخدمت نمیدهم ندارم این روزنامه ها فرض کنیم دروغ است من این را میگویم فرض کنید اگر بروز نامه هائی چه شرکت غاصب نفت چه شرکت های دیگر پول داده باشند این گناه نیست ولی همانطور که آقای کشاورز صدر اظهار کردند اگر خدای نخواست با فرض تصور ترك اولانی از يك نماینده ای یا نماینده ستانی یا وزیری شده باشند این ترك اولی مورد اعتراض است ولی اگر از افراد عادی سر بزنند مورد اعتراض نیست اما از اشخاص مسئول که تماس با مردم دارند نایسند است بمقیبده بنده آن عرضی که من کردم این جوابی که آقای وزیر کشور ...

نایب رئیس - در ماده ۱۹۰ اگر بخواهید تمام بیانات سابق را تجدید فرمائید که نمیشود

شوشتري - ایشان فرمودند که آقای شوشتري گفته است که يك عده این اسناد را ساخته اند من باین عبارت نکتمم گفتم بر فرض من نوشتم جانی که عده ای ممکن بود مزاحم کسانی بشوند این سوء تفاهم پستی مرتفع بشود بالاخص

وقتی که دو نفر وزیر مسئول خودشان بطور تأکید يك قضیه ایرا نمی گویند من توی روزنامه دیدم دردم نمیخواهد برخلاف حقیقت حرفی بزنم چطور ممکن است چنین کلمه ای گفته باشم بناه علیه ایدوارم که هم ایشان و هم مردم وهم مجلسین قانع شده باشند که ممکن است در این امور يك سوء تفاهمی شده باشد و ممکن است اصلا این امور انشاء الله منطبق با واقع نیست و هیچ ایرانی آلوده نیست

نایب رئیس - اعلام رأی شده موضوعی که باید به عرض آقایان برسد این است که در جلسات آینده سر ساعت ۹ زنك زده خواهد شد

جمال امامی - پس اجازه بدهید که يك توضیحی با آقای وزیر دادگستری بدهیم که این موضوع اینطور نماند **قیه ورتاش** - صبیح است اجازه فرمائید

جمال امامی - آقای وزیر دادگستری بیایید این جا تهدد فرمائید که آن اوراقی را هم که در آن تحت نظر تان نیست تحت نظر بگیرد

وزیر دادگستری - عرض کردم از امروز دادستان کل دخالت خواهد کرد بنده از تاریخی که دادستان دخالت کرده است هیچگونه نگرانی ندارم بداد - ستان کل هم از امروز که بنده ابلاغ کردم دخالت خواهد کرد شاید امروز نتوانند بروند آنجا نمیدانم بعد از ظهرها هم است یانه اما از فردا حتماً در آنجا خواهند بود و اگر بعد از ظهرها هم آن اوراق مورد رسیدگی باشد حتماً ایشان حضور خواهند داشت (بهادری - همه اوراق یا آنچه که در خانه سدان بوده است ؟) آنکه دست خورده بنده نمیدانم که دست خورده یا نغورده آن وقتی که مأمورین شهر بانی رفتند و تحقیقات کرده اند قبل از دخالت نماینده داستان آنها باید تعقیق بشود که کی آنجا دخالت کرده است و از این اوراق آیا برداشته شده یا نه آنها باید مورد رسیدگی واقع بشود

شوشتري - البته جناب آقای هیئت تمام جزئیات کارهای اول باید تعقیق شود و رسیدگی شود ممکن است يك اوراقی را هم چنانده باشند

(۶ تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه)

نایب رئیس - دستور جلسه آینده اول تعیین تکلیف این طرح بقیه لایحه انتقال قسمتی از اراضی مجلس شورای ملی بمجلس سنا (شوشتري - لایحه چنگله) اجازه فرمائید آقای شوشتري بعد طرح سه فوریت راجع با افراد کادر شهر بانی (دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی -